

Štúdia o dobrovoľníctve, jeho systéme na Slovensku a v niektorých vybraných krajinách Európskej Únie, Kanady a jeho integrácia do rozvojovej a humanitárnej pomoci.

OBSAH

I. Úvod	
II. Fakty o dobrovoľníctve.....	3
III. Definície dobrovoľníctva	4
1. Všeobecné definície dobrovoľníctva	4
2. Definície dobrovoľníctva v jednotlivých krajinách	4
A. <i>Dobrovoľníctvo a jeho systém v niektorých krajinách Európskej únie</i>	6
1. Slovensko	6
1.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva.....	6
1.2. Právna forma dobrovoľníctva.....	8
1.3. Záverečný komentár	9
1.4. Príklady niektorých organizácií.....	9
2. Česká republika	12
2.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva.....	12
2.2. Právna forma dobrovoľníkov	13
2.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov	15
2.4. Vrátene nákladov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov	15
2.5. Dobrovoľníci „mimo zákon“	15
2.6. Záverečný komentár	15
2.7. Príklady organizácií	16
3. Poľsko	17
3.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva	17
3.2. Právna forma dobrovoľníkov	17
3.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov.....	18
3.4. Vrátene nákladov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov	18
3.5. Záverečný komentár	18
4. Maďarsko	19
4.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva	19
4.2. Vytvorenie Národného dobrovoľníckeho centra	19
4.3. Záverečný komentár	19
5. Spojené Kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	20
5.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva	20
5.2. Právna forma dobrovoľníkov	21
5.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov	21
5.4. Vrátene nákladov, zdanenie príjmov dobrovoľníkov	21
5.5. Dobrovoľníctvo a rozvojová pomoc	22
5.6. Záverečný komentár	22
5.7. Príklad organizácie.....	22
6. Francúzsko	24
6.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva	24
6.2. Právna forma dobrovoľníkov	24
6.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov	24
6.4. Náklady na dobrovoľnícku činnosť	25
6.5. Záverečný komentár	25
6.6. Príklad organizácie Diaconal Year.....	25
7. Švédsko	25
7.1. Postup vlády pri propagácii dobrovoľníctva	25

7.2.Právna forma dobrovoľníkov	26
7.3.Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov	26
7.4.Vrátenie nákladov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov	26
7.5.Rozvojová spolupráca	26
7.6.Záverečný komentár	27
7.7.Príklad organizácie.....	27
8. Holandsko	28
8.1.Postup vlády pri propagácii dobrovoľníctva	28
8.2.Právna forma dobrovoľníkov	29
8.3.Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov	29
8.4.Vrátenie výdavkov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov	30
8.5.Dobrovoľníctvo a rozvojová pomoc	30
8.6. Záverečný komentár	31
9. Taliansko	31
9.1. Právna forma dobrovoľníkov.....	31
9.2. Popis jednotlivých zákonov	31
9.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov	33
9.4. Dobrovoľníctvo a rozvojová pomoc	33
9.5. Záverečný komentár	33
10. Európska dobrovoľnícka služba - EDS.....	33
10.1.Priority 2005	33
10.2.Závazok	34
10.3.Medzikultúrna činnosť v rámci dobrovoľníctva	34
10.4.Nafym – Iuventa	34
11. European Diaconal Year Network - EDYN.....	34
11.1.Ciele a štandardy organizácie	35
11.2.Fungovanie organizácie	35
11.3.Seniorský dobrovoľnícky program	36
<i>B. Dobrovoľníctvo v rámci humanitárnej a rozvojovej pomoci</i>	<i>36</i>
Medzinárodná perspektíva pre komunikačné stratégie pre Miléniové rozvojové ciele(MDGs)	36
<i>Európa</i>	
1. Concord – European Confederation for Relief and Development	37
1.1. Ciele	37
1.2. Princípy	38
1.3. Priority	38
2. NGO Voice – Voluntary Organisations in Cooperation in Emergencies.....	38
2.1.Význam organizácie	38
2.2. Ciele organizácie	39
3. ASA – Európska sieť pre rozvoj a vzdelanie	39
3.1.Ciele programu ASA	40
3.2.Výmena dobrovoľníkov	40
3.3.Financovanie	40
4. VSO-Voluntary Service Overseas (Dobrovoľnícka služba v zahraničí)	40
4.1.História VSO	41
4.2.Činnosť VSO	41
4.3.Riešenie problémov v rozvojových krajinách	41
4.4.Partnerská spolupráca	42
5. Horizont3000 - Rakúsko.....	42
5.1.Vízia organizácie	42

5.2.Partnerské organizácie	42
5.3.Projekty a programy s partnerskými krajinami – stratégia	43
5.4.Dôležitosť Horizont3000 v súčasnej rozvojovej politike	43
5.5.Financovanie a administratíva	43
<i>Kanada</i>	
6. Canadian Executive Service Organization (CESO)	44
6.1. CESO – pôvodné domáce služby	44
6.2. CESO – medzinárodné služby	45
6.3. CESO – doma	45
7. Canadian University Services Overseas (CUSO)	46
7.1.Činnosť organizácie	46
7.2.Predmet pôsobenia	46
IV. Odporúčania pre	47
1. Mimovládne organizácie	47
2. Ministerstvo zahraničných vecí SR a Slovak Aid	47
V. Zhrnutie	48
1.Pozitívne príklady	48
2.Negatívne príklady	49

Prílohy:

Vysvetlivky skratiek

Zdroje informácií

I. Úvod

Účelom tohto konzultačného dokumentu sú dve úrovne:

1. Oboznámenie sa s dobrovoľníctvom a jeho systémom na Slovensku a v krajinách Európskej Únie a pripraviť správu o najlepších praktikách a skúsenostiach
2. Oboznámiť sa so systémom vysielania dobrovoľníkov do krajín tretieho sveta a dozvedieť sa informácie o integrácii dobrovoľníctva do systému rozvojovej a humanitárnej pomoci a organizáciach zabezpečujúcich túto činnosť.

Zadávatel' prieskumu: Platforma mimovládnych rozvojových organizácií (PMVRO)
Mária Čalfová

Vykonávateľ prieskumu: Ekumenická rada cirkví na Slovensku (ERCSR)
Daniela Pavlíková

II. Fakty o dobrovoľníctve

Vo vyspelých demokratických krajinách je zapájanie sa občanov do dobrovoľníctva každodennou praxou a má svoju dlhodobú tradíciu. Dobrovoľník (latinsky voluntarius – ochotný, naklonený; anglicky volunteer – dobrovoľník) má viacero charakteristík, ale vo všeobecnosti sa dá povedať, že je to človek, ktorý ponúka organizácii svoje znalosti, schopnosti, zručnosti a skúsenosti za dohodnutých podmienok a nie je za túto činnosť finančne odmenený formou platu.

V roku 1985 Valné zhromaždenie Organizácie spojených národov určilo 5. december za Medzinárodný deň dobrovoľníkov – každoročný sviatok dobrovoľníkov a dobrovoľníckych komunít a organizácií. Tento deň v súčasnosti oslavuje viac ako polovica krajín sveta. A dňa 20. novembra 1997 Valné zhromaždenie Organizácie spojených národov prijalo rezolúciu, ktorou vyhlásilo rok 2001 za Medzinárodný rok dobrovoľníkov. Rezolúciu podporilo 123 krajín sveta, vrátane Slovenska. Za hlavného koordinátora aktivít v rámci Medzinárodného dňa dobrovoľníkov bola oficiálne určená organizácia United Nations Volunteers (UNV). Všeobecná deklarácia o dobrovoľníctve bola prijatá Medzinárodnou asociáciou pre dobrovoľnícke úsilie (International Association for Volunteer Effort – IAVE) na 11. svetovej konferencii v Paríži v roku 1990. IAVE sa ako jediná zameriava výlučne na propagáciu, podporu a ocenenie dobrovoľníctva na celom svete. V súčasnosti zastrešuje sieť organizácií a jednotlivcov vo viac ako 100 krajinách.

Vo Všeobecnej deklarácii o dobrovoľníctve sa hovorí, že dobrovoľníctvo:

- je založené na osobnej motivácii a osobnom rozhodnutí
- je to spôsob podpory aktívnej občianskej participácie a záujmu o rozvoj komunity
- má formu skupinovej aktivity, vykonávanej väčšinou v rámci určitej organizácie
- zvyšuje ľudský potenciál a kvalitu každodenného života, posilňuje ľudskú solidaritu
- poskytuje odpovede na dôležité výzvy našej spoločnosti a snaží sa prispievať k vytváraniu lepšieho a pokojnejšieho sveta
- prispieva k životaschopnosti ekonomického života a aj k tvorbe pracovných miest a nových profesií

Mladí ľudia sú jedným z najdôležitejších a veľmi hodnotných zdrojov. Majú chuť a vôľu čeliť novým výzvam, entuziazmus učiť sa nové schopnosti a zručnosti a záväzok budovať nové spojenectvá a spoločenstvá. Mladí dobrovoľníci vytvárajú pozitívny prínos do životov druhým na celom svete a práve tak dôležitá je aj skutočnosť, že mladí dobrovoľníci sa učia hodnotným skúsenostiam a nachádzajú novú odolnosť a zdatnosť vo svojich aktivitách, ktoré vykonávajú. V tomto prieskume je používaný pojem „dobrovoľníctvo“ ako súhrn pre rôzne druhy ciest a spôsobov, ktoré mladí ľudia používajú v dobrovoľnom začlenení sa do rôznych komunít, na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni.

III. Definície dobrovoľníctva

1. Všeobecné definície dobrovoľníctva (www.avso.org)

DOBROVOĽNÍCTVO(VOLUNTEERISM): hovorí o všetkých formách dobrovoľníckych aktivít, či už formálnej, alebo neformálnej, dlhodobé, alebo krátkodobé, vo svojej krajine, alebo v zahraničí. Vykonáva sa na základe osobnej, slobodnej vôle, možnosti a motivácie a je bez nároku na finančný zisk či odmenu. Prospech z toho majú všetky strany, samotný dobrovoľník, komunita v ktorej pôsobí a spoločnosť ako celok. Taktiež je to prostriedok pre jednotlivcov a asociácie adresovať ľudské, sociálne a environmentálne potreby a týkajúce sa problémy. Formálne dobrovoľnícke aktivity pridávajú na hodnotu, ale nenahrádzajú profesionálnych, platených zamestnancov.

KRÁTKODOBÉ DOBROVOĽNÍCTVO AKO SLUŽBA(VOLUNTEERING): nastáva neformálne (napr. susedská pomoc), alebo prostredníctvom štruktúry neziskovej organizácie. Je to často (ale nie zakaždým) dobrovoľníctvo neformálneho charakteru a môže byť vykonávané jeden deň, alebo viac rokov v rôznych oblastiach. Je všeobecne zaužívané, že pre formálnych dobrovoľníkov je zaistené adekvátne zdravotné a úrazové poistenie a poistenie za škody spôsobené treťou stranou, zabezpečený potrebný výcvik a manažment a takisto refundácia výdavkov spojených s aktivitami.

DLHODOBÉ DOBROVOĽNÍCTVO(FULL-TIME/LONG TERM VOLUNTARY SERVICE): sú to špecifické, projektové dlhodobé dobrovoľnícke aktivity, ktoré sú vykonávané na nepretržitom základe určitú limitovanú dobu. Dobrovoľnícke aktivity sa môžu uskutočňovať vo svojej krajine, alebo v zahraničí a tak isto je tu zabezpečené zdravotné a úrazové poistenie, poistenie proti škodám. Dobrovoľníci takisto dostávajú adekvátne školenie, manažment a refundáciu vreckových výdavkov, ďalej ubytovanie a hmotné prídely, ktoré sú dopredu dohodnuté medzi dobrovoľníkom a neziskovou organizáciou (prípadne štátom).

2. Definície dobrovoľníctva v jednotlivých krajinách

Koncepcia dobrovoľníctva na Slovensku: Dobrovoľníctvo v súčasnosti predstavuje fenomén, prekračujúci hranice štátov, náboženských, sociálnych skupín a poukazuje na možnosť spolužitia, ktoré je založené na vzájomnej pomoci a solidarite.

Koncepcia dobrovoľníctva v Českej republike: V Českej republike je dobrovoľníctvo všeobecne chápané ako zámerná, slobodne zvolená, neplatená aktivita na poskytovanie podpory pre iných. No na druhej strane slovo „dobrovoľníctvo“ v Českej republike má negatívny vedľajší význam, ako v ďalších post komunistických krajinách. Pri širokej diskusii a pochopení významu dobrovoľníctva v ČR, alebo vo všeobecnosti medzi krajinami strednej a východnej Európy, je dôležité vidieť to v kontexte regionálnej politickej minulosti a vzťahom, aký malo dobrovoľníctvo za komunistického režimu. Jedna dôležitá časť komunistickej ideológie bola myšlienka, že každý občan musí byť zainteresovaný vo svojej komunite a musí robiť niečo pozitívne pre spoločnosť. V tomto kontexte ľudia boli „nútení“

vykonávať dobrovoľníctvo a toto rozhodnutie nebolo ich slobodným rozhodnutím. Často potom občania vykonávali „dobrovoľníctvo“ s pocitmi nevôle a nedôvery. Minulý režim používal takúto formu dobrovoľníctva ako náhradu za komerčný a tretí sektor. Nanešťastie tento zmätok medzi „proletárskym altruizmom“ minulosti a súčasným významom dobrovoľníctva, ktorý prichádza zo slobodného rozhodnutia jednotlivca, vytvára ťažké podmienky pri propagácii dobrovoľníctva v súčasnosti. Aj po pätnástich rokoch transformácie to stále nie je ľahké. Postupne sa ale postoj ľudí v ČR pomaly menia a v roku 1990 bol zaregistrovaný viditeľný progres v jeho rozvoji. Propagácia dobrovoľníctva sa spojila s rokom 2001, ktorý bol vyhlásený za Medzinárodný rok dobrovoľníctva Organizáciou spojených národov a výsledkom toho bolo vytvorenie prvého Zákona o dobrovoľníctve v ČR.

Koncepcia dobrovoľníctva v Poľsku: V krajine sa používajú viaceré definície dobrovoľníctva. Jedna, všeobecne známa a akceptovaná definícia je „neplatená činnosť, slobodne zvolená a ponúkaná na pomoc iným, nad rámec rodiny a priateľov“. Zákon o dobročinných činnostiach verejnosti a dobrovoľníctva, ktorý bol prijatý 24. apríla 2003 definuje dobrovoľníka ako osobu, ktorá dobrovoľne, bez nároku na odmenu poskytuje služby založené na pravidlách špecifikovaných v tomto zákone.

Koncepcia dobrovoľníctva v Spojenom Kráľovstve: výsledkom vzťahov medzi vládou a dobrovoľníckou komunitou v Anglicku bolo vytvorenie Národného centra pre dobrovoľníctvo (National Centre for Volunteering, NCV). V Anglicku je pojem dobrovoľníctvo definovaný ako: „Aktivita, ktorá zahŕňa strávenie neplateného času určitou činnosťou, ktorá má za cieľ pomôcť prostrediu alebo niekomu (jednotlivcom, alebo skupine) v inom vzťahu, alebo navyše ako je rodina a priatelia. Rozvoj dobrovoľníctva v Škótsku definuje dobrovoľníctvo ako: „Poskytovanie času a energie pre pomoc jednotlivcom, skupine ľudí, spoločnosti a prostrediu. Je to vykonávané zo slobodnej vôle, kde jednotlivci sú aktívne zapojení do činností vo svojich komunitách. Tieto aktivity sú úzko späté s občianskym zapojením, sociálnou spravodlivosťou, dlhodobé vzdelávanie a obnova komunity.

Koncepcia dobrovoľníctva vo Francúzsku: Obidva pojmy „bénévolat“ a „volontariat“ sú používané vo Francúzsku na opis dobrovoľníckych aktivít. Neziskové organizácie a asociácie vo všeobecnosti majú svoje vlastné tradície používania obidvoch termínov. Niektoré považujú tieto pojmy sa vzťahujú na špecifické formy dobrovoľníckej aktivity, kým iné zasa menia ich význam. Oficiálne tieto pojmy definujú: „bénévolat“ je podporovaný a propagovaný ako slobodné zapojenie sa individuálneho občana v neplatených činnostiach, nad rámec pomoci rodine, škole, v profesionálnych a právnych vzťahoch. „Volontariat“ je zapojenie občanov viac formálne, (napríklad, prostredníctvom štruktúry neziskových organizácií), na určitú časovú periódu a pre jej uskutočnenie je obvyčajne potrebné špecifické školenie. Volontaires/dobrovoľníci musia byť nad 18 rokov. Bénévola je charakterizovaná ako neprofesionálna aktivita, pretože ju môže vykonávať ktokoľvek nezávisle od veku, kompetencií atď. a preto nie je za to ponúknutá odmena. Volontariat na druhej strane sa vyznačuje určitou náročnosťou. Preto v tomto prípade sú zahrnuté práva dobrovoľníkov na získanie určitých výhod počas vykonávania ich dobrovoľníckej služby, sociálna a dôchodková ochrana atď.

Koncepcia dobrovoľníctva vo Švédsku:

Dobrovoľníci vo Švédsku sú nazývaní „friviliga alebo volontärer“. Dobrovoľníctvo je chápané ako čas a slobodné, nenútené poskytované úsilie, pre mimovládne a neziskové organizácie, za ktoré nie je ponúkaná odmena. Švédsky dobrovoľníci sú zapojení do dobrovoľníckych aktivít individuálne, alebo cez miestne asociácie, ktoré vo väčšine prípadov patria k určitej sieti iných organizácií. Motívom môže byť pomoc druhým, alebo možnosť zapojenia sa do splňania cieľov organizácie, s ktorou sú spätí. Dobrovoľnícke aktivity sú v oblasti vzdelávania, kultúry a športu. Sociálna práca nie je tradične doménou dobrovoľníctva, nakoľko sociálna ochrana je vo väčšine zabezpečovaná zo strany štátu. Výnimočne otázky zneužívania rodiny a bezdomovcov sú riešené prostredníctvom MVO.

Koncepcia dobrovoľníctva v Holandsku: v holandštine sú použité rozdielne pojmy definujúce dobrovoľnícke aktivity: „vrijwillig“ a „vrijwilligerswerk“. Holandské Ministerstvo zdravotníctva, sociálnych vecí a športu považuje dobrovoľníctvo ako: „prácu uskutočňovanú organizovane, bez nároku na finančnú odmenu, v prospech iných ľudí alebo spoločnosti. Zároveň osoba ktorá sa venuje tejto činnosti ju nemôže vykonávať pre svoje živobytie.“ Podľa holandského Národného centra, (The Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk“ NOV), dobrovoľníctvo musí byť neplatené, vykonávané v riadenom kontexte na pracovisku. Dobrovoľnícke aktivity nesmú súťažiť s platenou prácou, ale majú charakter doplňujúcich činností, v zmysle, ak by sa náhodou dobrovoľník rozhodol ukončiť svoju činnosť, nenastanú žiadne organizačné problémy.

Koncepcia dobrovoľníctva v Taliansku: V Taliansku sú používané dva koncepty pre dobrovoľníctvo. Prvý výraz – „development volunteers“, definuje činnosť tých, ktorí sa zúčastňujú v rozvojových programoch pre medzinárodnú kooperáciu, a druhý pojem – „part time volunteers“, v tomto prípade sú aktivity vykonávané osobne, spontánne a pravidelne v spolupráci s neziskovou organizáciou. Tento druh dobrovoľníkov obyčajne pôsobí na miestnej úrovni a sú to študenti, pracovníci alebo dôchodcovia.

Koncepcia dobrovoľníctva v Nemecku: v súčasnej rozprave o dobrovoľníctve je problém v terminológii, pretože rozdielne a niekedy aj súťaživé koncepty sú používané v Nemecku. Tradičný pojem „čestná práca“ (Ehrenamt) opisuje dobrovoľnícku prácu ako zapájanie sa do formálnych organizácií a asociácií, spoločností alebo klubov, ktorá je buď neplatená, alebo je bez akýchkoľvek odmien. Doslovne preložené to znamená úlohu na čestnom základe, ale experti považujú tento pojem ako príliš obmedzujúci. Na to, aby sa vyjadrila široká škála aktivít, ktoré korešpondujú s modelom zúčastnenia sa širokej spoločnosti, (aktivity môžu byť vykonávané v rámci formálnych alebo neformálnych organizácií v oblasti športu, rekreácie, kultúry ako aj vlastnej či susedskej pomoci, v aktivitách rôznych združení a pod.), boli prezentované tieto koncepty: *dobrovoľnícke zapojenie* (freewilliges Engagement), *dobrovoľnícka práca alebo dobrovoľníctvo* (Freiwilligenarbeit). V záverečnej správe Študijnej komisie Federálneho Parlamentu o budúcnosti občianskych aktivít, bol použitý pojem *občianske dobrovoľnícke aktivity* (bürgerschaftliches Engagement) na zdôraznenie špecifického charakteru všetkých aktivít dobrovoľníctva. Zatiaľ však v Nemecku nie je používaný jeden všeobecný pojem.

A. Dobrovoľníctvo a jeho systém v niektorých krajinách Európskej únie

1. SLOVENSKO

1.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva

Neštátne, neziskové a mimovládne organizácie sa na Slovensku plne rozvinuli až v podmienkach demokratického procesu po revolúcii v roku 1989. Spoločenské organizácie, zoskupované do roku 1989 v Národnom fronte, mali okrem členských príspevkov jediný zdroj financovania svojej činnosti – dotáciu zo štátneho rozpočtu. Boli teda úplne závislé od politiky štátu. Občianska spoločnosť, ktorá sa vyznačuje presadzovaním svojich záujmov aj voči záujmom štátu, sa začala tvoriť od roku 1990. Niektoré organizácie sa postupne transformovali na modernejší typ neziskových organizácií schopných prežiť aj v demokratických podmienkach. Vznikali však aj úplne nové mimovládne organizácie, ktoré obhajovali záujmy rôznych skupín obyvateľstva, bez ohľadu na ich politickú príslušnosť. Mnohé cirkevné organizácie vystúpili z ilegality a pracovali v prospech svojich členov a klientov verejne, bez obáv zo sankcií. Tento proces rozvoja občianskej spoločnosti trvá dodnes. Pocit slobody rozhodovať o sebe, o komunite viedol ľudí na Slovensku k zakladaniu nielen mnohých politických strán, ale aj k vytváraniu mimovládnych organizácií. Dnes ich

vidujeme okolo 20,000. Rozvoj občianskej spoločnosti so sebou priniesol aj rozvoj fenoménu dobrovoľníctva. V niektorých oblastiach, ako napríklad v humanitárnej a charitatívnej práci sa len otvoril priestor pre plné realizovanie, ale vo väčšine občianskych aktivít sa začala budovať úplne nová tradícia.

Na Slovensku sa o dobrovoľníctve a zapájaní sa do dobrovoľníckych aktivít začalo viac hovoriť až po roku 1989. Dobrovoľníci nemajú taký vysoký spoločenský status a uznanie ako dobrovoľníci v krajinách rozvinutej demokracie. V súčasnosti dobrovoľníci pracujú prevažne v mimovládnych organizáciách.

1.1.1. Legislatívny zámer Zákonníka neziskového práva

Návrh legislatívneho zámeru komplexného riešenia fungovania mimovládnych neziskových organizácií (MVO), ktorý zohľadňuje súčasné potreby MVO a rieši problémy, s ktorými sa MVO v praxi stretávajú bol predložený už v roku 2003. Tento návrh zostavili odborníci z MVO a štátnej správy a zároveň prešiel pripomienkami odborných komisií, ktorých členmi boli zástupcovia MVO. Dôvodom novej právnej úpravy tretieho sektora boli nielen legislatívno technické požiadavky, ale aj potreba, aby zákon upravoval aj základné definície neziskového práva.

Návrh pojednával o:

- Subjektoch neziskového práva – verejne prospešné spoločnosti, nadácie a nadačné fondy
- Hospodárení subjektov neziskového práva
- Verejnej správe v oblasti neziskového práva – Spolkový úrad, Arbitrážny súd pri Spolkovom úrade
- Právnych inštitútoch neziskového práva – Verejná zbierka, sponzorstvo, dobrovoľníctvo

V časti o **Dobrovoľníctve** sa uvádzala potreba, že Slovenská republika by mala v rámci Zákonníka neziskového práva prijať základnú právnu úpravu dobrovoľníctva.

Obsahovým základom právnej úpravy by mal byť:

- inštitucionálny rámec dobrovoľníctva
- vzťah štátu k dobrovoľníctvu v smere jeho podpory a vytvárania podmienok na jeho rozvoj

V zákonnej úprave by mali byť odzrkadlené

- *Princípy dobrovoľníctva:*

- princíp solidarity, ktorý posilňuje vzájomnú medziľudskú pomoc a podporu a jednak zvyšuje zodpovednosť všetkých občanov za dosiahnutie cieľov dobrovoľníctva
- princíp bezodplatnosti, ktorý znamená, že dobrovoľníci nie sú odmeňovaní za svoju dobrovoľnícku prácu, čo však nevylučuje náhradu nákladov vynaložených na prácu, vrátane s tým spojených otázok nemocenského, sociálneho, zdravotného a dôchodkového poistenia
- princíp podpornosti, ktorý vylučuje, aby inštitút dobrovoľníctva nahrádzal pracovnoprávne a im podobné inštitúty
- princíp podpory, ktorým sa vyjadruje vzťah štátu k dobrovoľníctvu, najmä v uznaní jeho sociálnej hodnoty a podpore jeho pluralizmu a autonómie.

- *Definície vysielajúcej, hostujúcej organizácie a dobrovoľníka*

- *Zmluva o výkone dobrovoľníckej služby a jej obsahové zloženie*

- *Definovaná podpora dobrovoľníctva štátom*

Tento návrh legislatívneho zámeru Zákonníka neziskového práva sa nedostal do konečnej finálnej podoby schválenia a realizácie v praxi. Najbližšie roky ukážu či sa aj Slovenská republika dočká konečného schválenia nového zámeru, kde by bolo integrované aj dobrovoľníctvo.

„Zákonník neziskového práva predstavuje víziu nového postavenia neziskového sektora ako partnera štátnemu a podnikateľskému sektoru. Ide o zjednotenie súčasnej roztrieštenej legislatívy a súčasne vytvorenie prípadne vylepšenie tých inštitútov, ktoré sú nevyhnutné pre činnosť neziskového sektora. Ak má byť nový zákon, ktorý reparuje starý, úspešný, musí priniesť niečo nové. Preto aj Zákonník neziskového práva prináša model do budúcnosti. Prináša model zjednodušenia právnych foriem a jasných vzťahoch vnútri týchto právnych foriem, prináša model zakotvenia dôležitých inštitútov, prináša v sebe prvky otvorenosti systému a v celosti sa bude uchádzať o dôveru oboch ďalších sektorov, ktoré s ním spolupracujú. Žiadne ustanovenie návrhu Zákonníka nespôsobuje oproti terajšiemu stavu zhoršenie postavenia MVO. Ak prináša niečo nové, je to ukotvenie takých inštitútov, ktoré sú naviazané priamo na neziskový sektor. Zákonník neziskového práva má ambíciu položiť pevné základy neziskového sektora, ktoré budú následne podkladom pre rozvoj jednotlivých oblastí v ňom pôsobiacich.“ to sú slová *Petra Handiaka*, ktorý je jeden z autorov *Zákonníka neziskového práva*.

1.2. Právna forma dobrovoľníkov v Slovenskej republike

Na Slovensku neexistujú legislatívne rámce pre výkon práce dobrovoľníka, a tak sa štátne organizácie obávajú s nimi pracovať, napriek tomu mnohé z nich (napríklad nemocnice, ústavy sociálnych služieb) by ich veľmi potrebovali. Slovenská legislatíva nedáva dobré predpoklady na optimálne využitie dobrovoľníkov v štátnych zariadeniach, preto sa s nimi stretávame takmer výlučne v mimovládnych organizáciách. Mnoho z nich si už overili zmyslupnosť a efektivitu využívania dobrovoľníckej práce. Väčšina z nich je len na začiatku využívania tohto procesu a má problémy so získaním dobrovoľníkov, s ich riadením a s niektorými sociálno-psychologickými aspektmi dobrovoľníckej práce.

Skupinou právnikov pracujúcich na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny v SR, Ministerstve vnútra SR, Národnom úrade práce a pre Grémium tretieho sektora sa pokúsili identifikovať problém dobrovoľníckej práce v rámci existujúcej legislatívy SR. V slovenskej legislatíve sa pojem dobrovoľník nachádza len v brannom zákone SR, na inom mieste sa tento termín nepoužíva. Bolo vyvolané pracovné stretnutie so zástupcami MS SR a MPSVaR SR a ASSP (Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov), aby sa spoločne dopracovali k potrebe a mieste zakomponovania tohto termínu do legislatívy. Do úvahy pripadal Občiansky zákonník, zákony upravujúce jednotlivé zákonné poisťovne, zákon o zamestnanosti a pod. Jednou z potenciálnych skupín, kde by sa našiel výdatný zdroj dobrovoľníckej práce, sú evidovaní uchádzači o prácu. Tak isto na stretnutí s predstaviteľmi MPSVaR ASSP prezentovala problémy, s ktorými sa stretávajú nezamestnaní, ktorí by chceli pracovať ako dobrovoľníci, prípadne organizácie, ktoré by chceli prijať evidovaných uchádzačov o prácu na pozície dobrovoľníkov.

Záver konzultácie sa dajú zhrnúť asi to týchto bodov:

- organizácia musí zmluvne upraviť vzťah medzi ňou a dobrovoľníkom spoločenskou zmluvou
- pre dobrovoľníka platia podmienky NÚP až potom povinnosti voči organizácii – jeho primárnym „zamestnávateľom“ je úrad práce, ktorý mu vypláca dávky v nezamestnanosti, a teda si aj primárne uplatňuje svoje požiadavky
- organizácia musí rešpektovať povinnosti voči NÚP – teda nezamestnávať ho v čase plnenia si povinností voči úradu práce, finančne ho odmeňovať načierno a pod.
- ak dostane dobrovoľník nejakú finančnú kompenzáciu od organizácie, tak jedine formou preplatenia priamych nákladov, na ktoré má účtovný doklad (telefón, cestovné a pod.), resp. môže dostať aj odmenu formou dohody o vykonaní práce (nie dohodou o pracovnej činnosti)

- organizácia nemôže podľa súčasnej legislatívy platiť za nezamestnaného dobrovoľníka poistné odvody do poistných fondov

Zmluvné vzťahy: Slovenský právny poriadok neupravuje výraz dobrovoľník, resp. dobrovoľnícka činnosť. Podstatou dobrovoľníckej činnosti je to, že dobrovoľník nevykonáva svoju činnosť v rámci pracovnoprávných vzťahov, ani ako podnikateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti, ale ide o občiansko-právny vzťah. Tento právny vzťah je možné upraviť príkaznou zmluvou, zmluvou o dielo alebo inominátnou (nepomenovanou zmluvou) podľa Občianskeho zákonníka,

Hodnota dobrovoľníckej práce: podľa konzultácie, na základe údajov zo spracovania štátneho štatistického zisťovania sa hodnota jednej dobrovoľnícky odpracovanej hodiny rovná hodnote odpracovanej hodiny v minimálnej mzde. Dobrovoľníci vykonávajú prácu od veľmi nenáročnej (čistenie, upratovanie, lepenie obálok a pod.) až po vysoko špecializovanú prácu terapeutov, právnikov a prekladateľov. Výška mesačnej brutto mzdy sa mení vzhľadom na aktuálnu minimálnu mesačnú mzdu príslušného mesiaca (podľa pracovného materiálu pracovnej dobrovoľníckej skupiny v Levoči, 2000).

1.3. Záverečné informácie

Dobrovoľníctvo v demokratických krajinách má svoje nezastupiteľné miesto v rozvoji občianskej spoločnosti. Slovensko, ktoré sa približuje k európskym štandardom má okrem iného, aj v tejto oblasti čo doháňať.

V novembri 2001 schválila Národná rada SR novelu zákona o zdravotnom poistení, ktorý môže „otvoriť“ cestu k legislatívnym úpravám v prospech dobrovoľníctva. Na základe konzultácií s právnymi expertmi je známe, že stačí jedna legislatívna norma, ktorá o dobrovoľníctve bude pojednávať a ostatné novootvorené sa budú na ňu odvolávať. Vytvorením priaznivej legislatívy sa zlepšuje situácia pre dobrovoľníkov a organizácie. Legalizácia dobrovoľníctva pomôže predovšetkým štátnym rozpočtovým organizáciám. Tieto majú „vďaka“ svojim predpisom len veľmi obmedzenú možnosť využívať dobrovoľnícku prácu, hoci v niektorých oblastiach ich akútne potrebujú, (napr. opatrovanie a ošetrovanie ťažko chorých a pod.). Dobrovoľníctvo je totiž jedna z ciest, ktorá vedie ľudstvo k humanizácii a to najmä v prostredí spoločnosti, vyznávajúcej hmotné hodnoty, a tak isto aj pomoc v zahraničí pre rozvojové krajiny, ktoré potrebujú humanitárnu pomoc a nemôžu si to zabezpečiť na svojej národnej úrovni.

Dobrovoľníctvo ako všade na svete, aj u nás má perspektívu, len mu treba vytvoriť na to priestor.

1.4. Príklady niektorých organizácií ktoré pracujú s dobrovoľníkmi

1.4.1. eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí

eRko je od roku 1990 zaregistrované na Ministerstve vnútra SR ako občianske združenie, ktorého cieľom je pomáhať pri formovaní detí na dospelé kresťanské osobnosti schopné kvalitným osobným životom prispievať k rozvoju spoločnosti v ktorej žijú. Tento cieľ pomáha realizovať veľa ochotných mladých ľudí na rozličných miestach Slovenska, ktorí sa vo svojom voľnom čase venujú deťom. Organizácia sa spolu s deťmi usiluje vzájomne obohacovať a prehľbovať vedomie jedinečnosti a individuality každého človeka, snaží sa ich formovať na základe morálnych princípov a sprostredkúva im myšlienky kultúry života, tolerancie, úcty a vzájomnej pomoci.

Dobrá novina – koledovanie detí z eRka pod názvom Dobrá novina sa na Slovensku po prvýkrát uskutočnilo na Vianoce 1995. Je to dobrovoľnícka aktivita a vyzbierané prostriedky Dobrej noviny smerujú na africký kontinent. Za 9 rokov bolo z výťažku zbierky podporených

viac ako 80 rozvojových projektov v Keni, Sudáne, Ugande, Etiópii, Mali, Nigérii, Južnej Afrike, Zambii a na Madagaskare sumou 61.524.120 Sk.

Projekty podporované Dobrou novinou:

- projekty určené najslabším a najohrozenejším
- projekty zamerané na uspokojovanie základných ľudských potrieb
- projekty vychádzajúce z miestnych potrieb a kultúry
- projekty so silným rozvojovým aspektom a dlhodobou perspektívou

Projektovými partnermi sú vybrané diecézy a farnosti v Afrike, misijné a rehoľné spoločenstvá, mimovládne organizácie, Pápežské misijné diela a pod. Hlavným partnerom Dobrej noviny je rakúska Trojkráľová akcia.

1.4.2. Slovenská katolícka charita - SKCH

SKCH je mimovládna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie. Bola založená v roku 1927 biskupmi Katolíckej cirkvi pod názvom Ústredná charita na Slovensku, jej pokračovateľom je SKCH. Zabezpečuje materiálnu, zdravotnú a kultúrno-vzdelávaciu pomoc ľuďom, ktorí ju potrebujú. Postupne si vytvárala sieť pobočiek na celom území Slovenska. SKCH je súčasťou európskeho a celosvetového spoločenstva charít, je členom Platformy Mimovládnych rozvojových organizácií (PMVRO v SR.)

Celoslovenské projekty:

12. *Agentúra Domácej Starostlivosti (ADS)* – zabezpečuje v spolupráci s nemeckou charitou a poskytujú sa ošetrovateľské a opatrovateľské služby.
13. *Pomoc ľuďom na cestách* – spolupráca s francúzskou charitou, projekt zahŕňa poradenstvo utečencom, žiadateľom o azyl, cudzincom s dlhodobým alebo trvalým pobytom v SR a pod., vytváranie vzťahu občanov Slovenska k migrantom a utečencom.

Humanitárna pomoc: adopcia na diaľku

Vzdelávanie

Služby diecéznych charít

1.4.3. Slovenské misijné hnutie

podporuje humanitárne akcie na Slovensku ako aj vo svete, evanjelizačné aktivity – prípravná činnosť mladých misionárov a laických dobrovoľníkov, ktorí odchádzajú do zahraničia na misie do Ruska, Azerbajdžanu, na Ukrajinu, Číny, Afriky atď.

1.4.4. Selezáni – Don Bosco

Misijní dobrovoľníci – ich práca spočíva v pôsobení počas jedného roka na plný úväzok v seleziánskych misiách na Ukrajine a v Jakutskej republike. Pomáhajú pri rôznych mládežníckych činnostiach, slúžia v sociálnej oblasti – zabezpečujú humanitárnu pomoc, návštevy v detských domovoch a pod.

1.4.5. Jezuitskí dobrovoľníci

Organizácia Jezuitskí dobrovoľníci (JEV) zastrešuje dobrovoľnícky program určený pre mladých ľudí vo veku od 18 do 30 rokov, ktorým ponúka možnosť venovať necelý rok od septembra do júla službe starým ľuďom, telesne a mentálne postihnutým, bezdomovcom, nevidiacim, deťom v pestúnskej starostlivosti na Slovensku, ako aj prehĺbeniu duchovného života a vlastnej osobnej formácie. Pre prácu dobrovoľníka sa nepožaduje odborné vzdelanie sociálnej oblasti, nutnými predpokladmi sú však túžba pomôcť ľuďom, prekonávať

predsudky, vytrvalosť a otvorenosť. Je možnosť zúčastniť sa na programe aj v zahraničí (Nemecko, Rakúsko, Poľsko, Veľká Británia, Francúzsko a Írsko).

1.4.6. Pápežské misijné diela

Neodmysliteľným prostriedkom pomoci a evanjelizácie sú aj zahraničné misie. Pápežské misijné diela zasielajú balíky do krajín tretieho sveta, kde pôsobia misionári v ťažkých životných podmienkach medzi chudobnými. V roku 2002 to bolo asi 250 balíkov do 15 krajín, v hodnote asi 3 milióny korún.

1.4.7. INEX Slovakia

Od roku 1993 je INEX Slovakia členom Aliancie európskych organizácií dobrovoľnej služby (Alliance of European Voluntary Service Organizations). Aliancia je medzinárodná organizácia zastrešujúca 30 členských organizácií z Európy a niekoľko pozorovateľov z Ameriky, Afriky a Ázie. Niekoľkokrát ročne usporadúva medzinárodné stretnutia pre svojich členov, na ktoré prizýva prípadných záujemcov z iných krajín či štruktúr, ktorých prvoradým zámerom je upevňovanie vzájomnej spolupráce týchto organizácií, oboznamovanie sa s novými trendmi a programami výmen mládeže, prípadne novými typmi podpory týchto aktivít zo strany európskych štruktúr. Okrem Aliancie je INEX Slovakia oficiálnym partnerom medzinárodnej siete *Service Civil International (SCI)* a spolupracuje tiež s organizáciami združenými v sieti *Youth Action for Peace (YAP)*. Tieto výmenné siete majú podobné zameranie na dobrovoľnícke aktivity ako Aliancia. Činnosť INEX Slovakia je oficiálne podporovaná Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

Medzinárodné tábory dobrovoľnej práce sú podujatia určené hlavne pre mladých ľudí vo veku 18-35 rokov. V ponuke sa však nájdu aj MTDP, ktoré sú určené pre stredoškolákov. Účastníkom poskytujú možnosť vycestovať do zahraničia, kde v 10 až 30 člennej skupine mladých ľudí vykonávajú práce s rôznym zameraním, prevažne verejnoprospešného charakteru ako napr. práce súvisiace s tvorbou a ochranou životného prostredia, rekonštrukciu historických a technických pamiatok, práce pri budovaní centier pre deti a mládež, ale aj prípravu kultúrnych akcií pre deti a pod. Okrem MTDP, konajúcich sa predovšetkým v letných mesiacoch, organizuje INEX Slovakia celoročný cyklus školení a stretnutí pre súčasných alebo budúcich vedúcich MTDP na Slovensku či v zahraničí, ako aj iné aktivity pre deti a mládež, najmä detské a študentské tábory taktiež spojené s odbornou prípravou pracovníkov s mládežou. INEX Slovakia má celoslovenskú pôsobnosť, pričom svoju činnosť šíri a propaguje prostredníctvom svojich členov a zástupcov v jednotlivých regiónoch, informačných centier mladých, prípadne ďalších lokálnych partnerov.

1.4.8. Tabita n.o.

Nezisková organizácia Tabita bola založená, aby poskytovala všeobecne prospešné služby v sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti, pri rozvoji duchovných a kultúrnych hodnôt a pri vzdelávaní. Aktivity v dobrovoľníckej oblasti spočívajú v:

- organizovaní výmen dobrovoľníkov v rámci Európskej dobrovoľníckej služby (*EDS*) a Dobrovoľníckeho sociálneho roku medzi Slovenskom a ostatnými krajinami EÚ.
- organizovanie vysielania dobrovoľníkov do rozvojových krajín v rámci programu *ASA-GLEN*. Tabita je národný koordinátor programu *ASA-GLEN /Afrika – Ázia/* a v roku 2005 otvára jeho druhý ročník na Slovensku pre nových dobrovoľníkov. Program *GLEN* je určený mladým ľuďom, ktorí sa zaujímajú o problematiku rozvojovej pomoci trv. „tretiemu svetu“, sú dostatočne otvorení pre spoznávanie nových kultúr, flexibilní, so zmyslom pre zodpovednosť. Zabezpečuje ho v spolupráci s partnerskou inštitúciou *International Society for Mobile Youth Work (ISMO)*.

1.4.9. SVD – Spoločnosť Božieho Slova – Verbisti Misionári

Na Slovensku ešte nemá rozvinutý program pre laikov, ktorí by chceli ísť do misií, preto spolupracujú s rakúskou organizáciou Missionar und Missionarin auf Zeit (MAZ) – Misionári na čas. Odchod do misií organizácia umožnila už mnohým mladým, nielen tým, ktorí sa rozhodli pre kňazské zasvätenie svojho života Bohu v tejto reholi. Dobrovoľník si platí cestu na tieto stretnutia a takisto cestu do misií. Ubytovanie a strava na mieste je zabezpečená misionárom, pri ktorom bude dobrovoľník pracovať.

1.4.10. Ekumenická rada cirkví v SR - ERCSR

ERCSR je združením kresťanských cirkví pôsobiacich na území Slovenskej Republiky. Jej cieľom je:

- prekonávanie rozdielov, upevňovanie jednoty medzi cirkvami a skvalitňovanie ich spolupráce
- podporovanie demokracie v krajine
- pomoc občanom v krízových situáciách

V decembri 2004 začala rozvíjať koordináciu *Dobrovoľníckeho programu* a stala sa členom európskej organizácie European Diaconal Year Network - EDYN. Spolupráca medzi jednotlivými členskými organizáciami by mala viesť k vysielaniu dobrovoľníkov zo Slovenska, ale tak isto aj hostovaniu dobrovoľníkov z európskych krajín. Výmena dobrovoľníkov sa organizuje cez Európsku dobrovoľnícku službu – EDS. Výsledkom tejto spolupráce je výmena dobrovoľníkov, ktorí pôsobia v rozličných umiestneniach a vykonávajú svoju dobrovoľnícku službu v rôznych oblastiach – pomoc sociálne slabým, zdravotne postihnutým, pomoc pri prírodných, ekologických a humanitných katastrofách a pod.

1.4.10 Slovenský skauting

2. ČESKÁ REPUBLIKA

2.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva v Českej Republike

Medzinárodný rok dobrovoľníctva 2001 vyhlásený Organizáciou Spojených Národov bol dôležitým ukazovateľom pre vládne rozhodnutie o podpore dobrovoľníctva. Rozhodnutie formulovať Zákon o dobrovoľníctve je jedným z príkladov tejto iniciatívy. Pred týmito udalosťami, rok 1990 bol charakteristický zvýšením spontánnej angažovanosti občanov v dobrovoľníckych aktivitách, ale bez akéhokoľvek formálneho uznania alebo právnej regulácie. Česká vláda ale následne identifikovala a určila za prioritu rozvoj určitých dobrovoľníckych programov, ktoré sa týkali propagovania dôležitosti implikácie sociálneho aspektu, napríklad účasti nezamestnanosti v dobrovoľníctve. V Českej republike je dobrovoľníctvo všeobecne chápané ako zväžená, slobodne zvolená, neplatená činnosť pre dobro a prospech druhých. Ale na druhej strane slovo „dobrovoľníctvo“ má stále negatívny význam v krajine, tak ako vo viacerých post komunistických krajinách.

Pri diskusii a porozumení dobrovoľníctva ako takého v Českej republike, alebo viac všeobecne v krajinách centrálnej a východnej Európy, je dôležité vidieť to v kontexte zmien, ktoré sa udiali v politickom živote krajiny a odlišného pohľadu na dobrovoľníctvo z čias komunizmu. Jedna dôležitá časť komunistickej ideológie bola predstava, že každý občan musí byť zainteresovaný do zlepšenia spoločnosti a musí robiť niečo prospešné pre spoločnosť. V tomto kontexte, ľudia museli a boli zaviazaní k dobrovoľníctvu, takže rozhodnutie nebolo zvolené slobodne. Preto občania vykonávali túto činnosť znechutene a s pocitmi nedôvery. V skutočnosti predchádzajúci režim používal dobrovoľníctvo ako časť stratégie za náhradu súkromného a komerčného sektora. Bohužiaľ, táto zámena významu medzi „proletárskym

altruizmom“ minulosti a súčasného konceptu a významu dobrovoľníctva, kde rozhodnutie človeka prichádza z vlastnej vôle a presvedčenia, spôsobila, že snahy o podporu dobrovoľníctva a jeho propagáciu v spoločnosti sa stretli s veľkými ťažkosťami. Aj po 15 rokoch premeny to stále nie je ľahké.

Napriek tomu, pomaly sa tento postoj v Českej republike mení a práve od roku 1990 je vidieť významný rozvoj a zmeny vo vývoji. Práve táto skutočnosť bola spojená s vyhlásením Medzinárodného roku dobrovoľníctva 2001, a to viedlo k vytvoreniu prvého Zákona o dobrovoľníctve v Českej Republike.

2.2. Právna forma dobrovoľníkov

Právna forma dobrovoľníkov v Českej republike a samotný *Zákon o dobrovoľníctve* sú celkom originálne medzi post komunistickými krajinami centrálnej a výhodnej Európy.

Základné princípy podchytené v Zákone o dobrovoľníctve:

Český Zákon o dobrovoľníctve z roku 2002 nebol koncipovaný ako základný rámec pre všetky formy dobrovoľníctva, zákon definuje len niektoré z nich a špecifikuje podmienky, pod ktorými bude štát podporovať tieto aktivity. Preto sa ani nesnaží regulovať a kontrolovať rôzne formy dobrovoľníctva, tieto sa stále môžu vykonávať mimo tohto rámca použiteľnosti na tento zákon. Zákon uvažuje o existencii zreteľného systému a len dobrovoľníci, ktorí sa prihlásia na vykonávanie dobrovoľníctva v rámci tohto zákona sú priamo podporovaní a chránení vládou štátu. Tento systém je založený na 3 pilieroch:

1. „Dobrovoľník“ je osoba vykonávajúca dobrovoľnícku činnosť
2. „Vysielajúca organizácia“ (organizácia, ktorá je zodpovedná za dobrovoľníka v oblasti prípravy, umiestnenia a pod. a táto je partnerom českého štátu)
3. „Hostujúca organizácia“ (užívateľ dobrovoľníckej aktivity)

Zákon stanovuje povinnosť pre všetky tri strany vstúpiť do vzájomného zmluvného vzťahu.

Klasifikácia dobrovoľníckej služby v rámci zákona:

Zákon rozdeľuje dobrovoľnícku službu podľa –

- **Miesta:** „domáca, vnútroštátna“ – v rámci Českej republiky a „medzinárodná“ – mimo územia krajiny
- **Času:** „krátkodobá“ – do 3 mesiacov, alebo „dlhodobá“ – nad 3 mesiace

Zákon stanovuje určité oblasti činnosti a výkonu dobrovoľníckej služby, ktoré sú zapísané v Paragrafe 2. Tieto činnosti sa dotýkajú:

- aktivít a pomoci v sociálnej práci
- etnických menšín a imigrantov
- drogovu závislých
- dôchodcov a starých ľudí
- voľno časové aktivity mládeže a detí
- práca pre charitu
- environmentálna ochrana
- ochrana kultúrneho dedičstva

Zákon takisto uvádza aj účasť českých občanov na programe medzinárodnej dobrovoľníckej služby ako časť zahraničnej politiky, napr. Európska dobrovoľnícka služba (EDS), Program Európskej Komisie.

Dobrovoľníci a Pracovné povolenie

Dobrovoľníci prichádzajúci na územie Českej republiky zo zahraničia potrebujú pracovné povolenie, pretože z imigračného hľadiska neexistuje právna kategória „dobrovoľník“. Dlhodobí dobrovoľníci prichádzajúci zo zahraničia sú považovaní za zamestnancov a pracovné povolenia môžu byť získané len zamestnávateľmi, v tomto prípade vysielajúcimi organizáciami na miestnom Úrade práce.

Povolenie k pobytu

Dobrovoľníci prichádzajúci do Českej republiky zo zahraničia na dobu dlhšiu ako tri mesiace, potrebujú povolenie k pobytu. K žiadosti o získanie povolenia musí byť predložené pracovné povolenie.

2.2.1. Právna definícia Dobrovoľníka, Vysielajúcej a Hostujúcej organizácie

Uplatnenie Zákona o dobrovoľníctve je úlohou Ministerstva vnútra, Oddelenia na prevenciu kriminality, v rámci ktorého v roku 2002 bolo založené **Oddelenie pre Dobrovoľnícku službu**. Toto oddelenie zabezpečuje akreditáciu „vysielajúcej MVO“, finančnú podporu týmto organizáciám, vedenie verejného zoznamu akreditovaných „vysielajúcich“ organizácií a ich monitoringu, finančné kontroly, vyhodnocovanie a pod. Len v rámci tohto systému, dobrovoľníci a mimovládne organizácie majú prospech finančnej podpory od štátu. Kritéria, ktoré sú potrebné na začlenenie sa do tohto systému v rámci zákona sú nasledovné:

Právne zadefinovanie „dobrovoľníka“ v ČR – Zákon o dobrovoľníctve definuje dobrovoľníka ako fyzickú osobu staršiu ako 15 rokov, ak ide o výkon dobrovoľníckej služby na území ČR, alebo staršiu ako 18 rokov, ak ide o výkon dobrovoľníckej služby v zahraničí, ktorá sa na základe svojich vlastností a znalostí slobodne rozhodne poskytovať dobrovoľnícku službu. Fyzická osoba môže byť zamestnaná/nezamestnaná, študentom alebo v služobnom pomere, ale dobrovoľnícku službu musí vykonávať mimo svoj pracovnoprávny vzťah. Výkon vojenskej služby, alebo civilnej služby je prekážkou výkonu dobrovoľníckej služby.

Právne zadefinovanie „vysielajúcej organizácie“ v ČR – pomenovanie vysielajúcej organizácie je rozhodujúce, pretože táto organizácia je hlavným partnerom českého štátu. Len organizácie, ktoré sú akreditované štátom budú mať prospech z uplatnenia dobrovoľníckeho zákona a poskytnutej finančnej podpory. Akreditácia je udeľovaná na dobu troch rokov, ale je možné si ju obnoviť na základe predloženia novej prihlášky. *Akreditačná komisia* pozostáva po jednom zástupcovi z Ministerstva zahraničných vecí, Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy, Ministerstva vnútra, Ministerstva práce a sociálnych vecí, Ministerstva životného prostredia, Ministerstva zdravotníctva, Ministerstva kultúry, Ministerstva financií a Rady vlády pre mimovládne neziskové organizácie. Vysielajúca organizácia je striktno definovaná štátom ako nezisková organizácia, ktorá vyberá, eviduje a pripravuje dobrovoľníkov na výkon dobrovoľníckej služby, uzatvára s nimi Zmluvy o výkone dobrovoľníckej služby za podmienky, že má udelenú akreditáciu. Zmluva musí obsahovať predmet dobrovoľníckej služby, konkrétne podmienky týkajúce sa ubytovania, stravy a zdravotného poistenia atď. Zákon tiež udáva podmienky, za akých okolností môže byť organizácia zbavená akreditácie a čo sa stane s dobrovoľníkmi v takejto situácii (dobrovoľník je priradený do inej vysielajúcej organizácie). Akreditácia oprávňuje vysielajúcu organizáciu prijímať finančnú dotáciu na krytie:

- poistného na dôchodkové poistenie dobrovoľníka
- zdravotného a úrazového poistenia
- cestovných nákladov dobrovoľníka
- časť výdavkov spojených s evidenciou dobrovoľníkov, ich prípravou zaistením pre výkon dobrovoľníckej služby

Finančná dotácia môže byť až do výšky 70% príslušných nákladov.

Právne zadefinovanie „hostujúcej organizácie“ v ČR – hostujúca organizácia je osoba, pre ktorej potrebu je dobrovoľnícka služba vykonávaná, spôsobilá uzavrieť zmluvu s vysielacou organizáciou a je schopná vyhovieť záväzkom tejto zmluvy. Nemusí to byť len Mimovládna organizácia, ale aj nemocnica alebo škola a pod.

2.2.2. Obsah Zmluvy o výkone dobrovoľníckej služby

Na základe českého Zákona o dobrovoľníctve je vytvorený rámec a formát tejto zmluvy, ktorá zahŕňa okrem iného aj časť, ktorá hovorí o základných funkciách dobrovoľníckej činnosti.

Úlohy dobrovoľníka musia korešpondovať podľa zákona s týmito charakteristikami. Písomná zmluva musí byť vo všetkých prípadoch medzinárodnej dobrovoľníckej služby, v prípadoch dlhodobej činnosti absolvovanej v rámci Českej republiky a pri krátkodobej dobrovoľníckej činnosti v Českej republike táto zmluva môže byť v slovnej, alebo písomnej forme. Písomná zmluva, ktorá je podpísaná medzi dobrovoľníkom a vysielajúcou organizáciou musí obsahovať:

- meno a priezvisko dobrovoľníka a vysielajúcej organizácie
- obsah predvstupovej prípravy organizovanej vysielajúcou organizáciou, kde musí byť zahrnutá informácia o možných rizikách spojených s výkonom dobrovoľníckej služby
- miesto, predmet a doba výkonu dobrovoľníckej služby
- spôsob stravovania a ubytovania dobrovoľníka ako aj záväzok dobrovoľníka vrátiť pomernú časť výdavkov vynaložených vysielajúcou organizáciou, pokiaľ predčasne ukončí výkon dobrovoľníckej služby z iných, než ospravedlniteľných dôvodov
- ďalšie špecifické informácie, napr. kto pokrýva náklady spojené s cestou na miesto pôsobenia v zahraničí, náklady na vreckové s pod.
- rozsah pracovnej doby, doba odpočinku, podmienky dovolenky a dôvody, za ktorých sa môže výkon dobrovoľníckej služby ukončiť

2.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov

Za účelom uľahčenia výkonu dlhodobej dobrovoľníckej služby, zákon určuje nasledujúce opatrenia. Časové obdobie výkonu dobrovoľníckej služby je považované rovnoprávne ako obdobie zamestnanosti za účelom účasti na schéme podpory v nezamestnanosti:

- dĺžka obdobia, kedy fyzická osoba vykonáva dobrovoľnícku službu sa počíta do odpracovaných rokov v súvislosti s dôchodkovým zabezpečením
- dobrovoľníkom je zdravotné poistenie uhrádzané štátom

2.4. Vrátanie nákladov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov

Príjem dobrovoľníka na rozvoj a zabezpečenie aktivít dobrovoľníckej služby nepodlieha zdaneniu.

2.5. Dobrovoľníci „mimo zákon“

Dobrovoľníci, ktorí nespádajú pod Zákon o dobrovoľníctve – český občania ktorí vykonávajú dobrovoľníctvo cez iné organizácie, ktoré nie sú akreditované vládou a dobrovoľníci prichádzajúci do Českej republiky zo zahraničia nemajú právny nárok na vrátenie ich finančných výdavkov, poskytnutie ubytovania a vreckového pri dlhodobej dobrovoľníckej službe. V týchto prípadoch je to na samotných dobrovoľníkoch a dobrovoľníckej organizácii aby uzatvorili medzi sebou určitú dohodu. Okrem toho, dobrovoľníci, ktorí nespádajú pod dobrovoľnícky zákon a prijímajú podporu pre svoje živobytie, môžu byť považovaní ako „zamestnanci“ v Českej republike a všetky príjmy môžu podliehať zdaneniu. Hostujúce organizácie môžu byť považované ako „zamestnávateľia“ a tým pádom zaviazané k príspevku na ubytovanie, vreckového pre dobrovoľníkov.

2.6. Záverečný komentár

Český Zákon o dobrovoľníctve je dôležitým krokom vpred pri poskytovaní podporného prostredia pre rozvoj dobrovoľníctva v Českej republike. Zabezpečuje tak finančnú podporu a sociálnu ochranu pre dobrovoľníkov a organizácie, na ktorých sa vzťahuje znenie zákona. Väčšina týchto organizácií by si nemohla dovoliť byť zúčastnená dobrovoľníckeho programu, nakoľko mnoho mimovládnych organizácií pracuje s extrémne minimálnymi finančnými zdrojmi. Okrem toho, je veľmi ťažké nespadať pod rámec dobrovoľníckeho zákona vzhľadom na povahu dobrovoľníckej služby. Český zákon o dobrovoľníctve začal svoju platnosť len

v roku 2003 a potrvá to určitý čas kým sa zistí praktický vplyv zavedenia systému a prípadné tienisté stránky.

2.7. Príklady organizácií

INEX SDA

INEX Sdružení dobrovolníckých aktivit je občianske združenie, mimovládna nezisková organizácia, založená v roku 1991. Poslaním tohto združenia je dávať ľuďom príležitosť dobrovoľníckou činnosťou prispievať svojmu okoliu a podporovať tak vnímanie dobrovoľníctva ako cesty k tolerancii, poznaniu a udržateľnej budúcnosti.

Činnosť organizácie je založená na dobrovoľníckej práci. Venuje sa príprave vedúcich, koordinátorov projektov, dobrovoľníkov na činnosť v neziskovom sektore a v iných organizáciách. Svoje aktivity smeruje hlavne k tomu, aby sa dobrovoľná pomoc v najrôznejších oblastiach života stala základom zdravej spoločnosti. Vysielala dobrovoľníkov do najrôznejších medzinárodných projektov vo svete, ale organizuje aj krátkodobé aj dlhodobé projekty na území Českej republiky, zamerané hlavne na obnovu vidieka, záchranu pamiatok, zlepšenie životného prostredia, kultúrne a sociálne akcie pre sociálne znevýhodnenú mládež a pod.

Ciele a činnosti organizácie

Cieľom združenia INEX-SDA je všestranne podporovať a rozvíjať dobrovoľníctvo na všetkých úrovniach spoločnosti, v národnom a medzinárodnom merítke ako základnému princípu zdravej spoločnosti. Prostredníctvom projektov, odborne zameraných seminárov a stretnutiami s ľuďmi chce aktívne prispievať k oživeniu jednotlivých miest a podporiť aktivitu občanov a mimovládnych organizácií v účasti na týchto činnostiach.

Programy INEX-SDA

Vysielanie dobrovoľníkov

- *Krátkodobé dobrovoľnícke projekty* – organizácia ponúka viac ako 1700 projektov s vysielaním skoro 900 dobrovoľníkov ročne. Projekty trvajú 2-3 týždne, na ktorých sa zide skupina mladých ľudí z rôznych krajín sveta, ktorí spoločne pracujú na verejne prospešných prácach ochrany prírody, práca na ekofarmách, organizovanie voľnočasových aktivít pre deti a pod.
- *Dlhodobé dobrovoľnícke projekty* – tieto môžu trvať od 3 do 6 mesiacov, alebo až 1-2 roky. Tieto poskytujú jedinečnú životnú skúsenosť, možnosť obohatiť seba a miestnu komunitu v ktorej pôsobia. Projekty sa vykonávajú vo vyspelých krajinách Európy a sveta, v zemiach globálneho juhu a v rámci EU ako Európska dobrovoľnícka služba (EDS).
- *Zo znevýhodneného prostredia* – možnosť stať sa dobrovoľníkmi majú aj tí, ktorí sú znevýhodnení z rôznych príčin (sociálne dôvody, zdravotné, ekonomické) a dobrovoľníckeho projektu by sa inak nemohli zúčastniť.

Hostovanie dobrovoľníkov

- Každý rok sa organizuje *50 krátkodobých medzinárodných projektov* v ČR a hostuje sa v nich stovka dobrovoľníkov zo zahraničia. Títo sú potom vysielaní na podporu vidieka alebo na pomoc projektom iných neziskových organizácií.
- Prostredníctvom dlhodobých dobrovoľníckych projektov hostuje organizácia dobrovoľníkov zo zahraničia na dobu 6 mesiacov až 1 roka.

Rozvojové vzdelávanie

Organizácia koordinuje a hostuje medzinárodné semináre, konferencie a školenia ktoré súvisia s tematikou dobrovoľníctva a rozvojovej spolupráce. Podporuje študijné cesty

dobrovoľníkov z juhu po ČR a umožňuje im stretávať sa s ďalšími neziskovými organizáciami. Podporujú myšlienku Fair Trade – predáva výrobky a poskytujú zázemie pre rozširovanie povedomia o spravodlivom obchode.

Servitus

Nezisková, ekumenická organizácia pre dobrovoľníkov bola vytvorená za účelom rozvoja dlhodobej dobrovoľnej služby, prípravy a umiestnenia dobrovoľníkov v zahraničných projektoch a zahraničných dobrovoľníkov v ČR. Dobrovoľník tak získava nové kultúrne, pracovné a ekumenické poznatky, priestor pre vlastné rozhodovanie a získava širšie politické povedomie. Partnermi organizácie sú Aktion Sühnezeichen Friedensdienste (ASF), európske a severoamerické organizácie združené v European Diaconal Year Network (EDYN).

3. POĽSKO

3.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva

Po šiestich rokoch diskusií a príprave konceptov mimovládnyimi organizáciami a vládou sa prijal **Zákon o verejnoprospešnej činnosti a dobrovoľníctve** v apríli 2003. Medzinárodný rok dobrovoľníctva v roku 2001 vyhlásený Spojenými národmi pozdvihol politické uznanie dobrovoľníctva a jeho sociálnu mieru dôležitosti. Napríklad Ministerstvo práce predložilo prvý koncept zákona vláde presne 5. decembra 2001, ktorý je Medzinárodným dňom dobrovoľníctva. Platný **Zákon o verejnoprospešnej činnosti a dobrovoľníctve** (2003) definuje *dobrovoľníka* ako osobu, ktorá dobrovoľne, bez nároku na odmenu prevádza službu založenú na predpisoch a usmerneniach podľa zákona. Ďalšie informácie o smerniciach je uvedené nasledovne.

3.2. Právna forma dobrovoľníkov

Koncept zákona o mimovládnych organizáciách a dobrovoľníkoch bolo prezentované poľskými organizáciami a združeniami v roku 2001 a 2002. Po sérii novelizácie zákona bol tento podpísaný Ministerstvom práce a sociálnych vecí a postúpený do parlamentu v roku 2003. Následne v apríli 2003 bol zákon schválený a podpísaný prezidentom a publikovaný v máji 2003. Do platnosti prešiel až 29. júna 2003. Tento Zákon o verejnoprospešnej činnosti a dobrovoľníctve uvádza špecifický rámec usmernení pre dobrovoľníkov a dobrovoľnícke organizácie. Pod týmto rámcom, dobrovoľnícke aktivity môžu byť vykonávané v prospech:

- mimovládnych organizácií, ktorých cieľmi je zabezpečovanie verejnoprospešných činností, ktoré sú ale registrované v Oficiálnom štátnom registri.
- štátnych úradov (mimo tých, ktoré sa zaoberajú obchodnými aktivitami)
- organizácií, ktoré sú kontrolované a riadené štátnymi úradmi

Tak isto sa vzťahuje aj na zahraničných dobrovoľníkov, pôsobením v rámci medzinárodnej dobrovoľníckej výmeny.

Zákon špecifikuje potrebu písanej podoby dobrovoľníckej zmluvy, ak dobrovoľník vykonáva dobrovoľnícku službu viac ako 30 dní. Ak je táto perióda menej ako 30 dní, dobrovoľník môže požiadať o písomnú podobu dobrovoľníckej zmluvy. Podľa predpisov uvedených v zákone, organizácie, ktoré majú prospech z výkonu dobrovoľníckej služby musia:

- zabezpečiť bezpečné a hygienické podmienky a súhrnné informácie o možných rizikách a zabránení týchto rizík
- zabezpečiť krytie cestovných nákladov pre dobrovoľníkov, ktoré budú potrebné pre vykonávanie ich činnosti

Mobilita dobrovoľníkov: nie sú špecifické pravidlá ohľadom legislatívy migrácie dobrovoľníkov. Zahraniční dobrovoľníci, ktorých dobrovoľnícka služba je kratšia ako 3 mesiace, musia získať dočasné povolenie na pobyt pre príslušnú krajinu alebo regionálny

úrad. Povolenie k pobytu sa získava na dobu nie dlhšiu ako 2 roky a neoprávňuje dobrovoľníka pracovať v inej oblasti. Poľskí dobrovoľníci, ktorí vykonávajú dobrovoľnícku službu v zahraničí, musia splniť potrebné požiadavky krajiny, v ktorej pôsobia.

3.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov

Vo vzťahu k *zdravotnému poisteniu*, dobrovoľníci, ktorí vykonávajú službu v rámci tohto zákona sú automaticky krytí všeobecným národným poistením. V prípade nehody pri výkone dobrovoľníckej služby, jednotlivci majú nárok na kompenzáciu. Ak dobrovoľník vykonáva dobrovoľnícku službu menej ako 30 dní, organizácia je povinná zabezpečiť úrazové poistenie. Dobrovoľníci prichádzajúci zo zahraničia nemôžu byť v Poľsku zahrnutí do národného poistenia a preto musia platiť za lieky a zdravotnú starostlivosť. Poľsko má niekoľko dohôd ohľadne nutnej zdravotníckej starostlivosti s viacerými krajinami, vrátane: Albánska, Rakúska, Belgicka, Bulharska, Českej republiky, Francúzska, Grécka, krajiny bývalej Juhoslávie, Luxemburska, Nemecka, Ruska, Slovenska, Maďarska, Švédska a Spojeného Kráľovstva.

3.4. Vrátanie nákladov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov

V Poľsku nie je jasná legislatíva týkajúca sa zdanenia poplatkov, ktoré dostávajú dobrovoľníci. To znamená, že je to na rozhodnutí poľského Ministra financií. Doteraz sa všeobecne nezdaňoval príjem (vreckové) dobrovoľníka, ale každá žiadosť je posudzovaná a toto rozhodnutie je vyriešené pre každého jednotlivca osobitne. Na druhej strane, organizácie nie sú povinné zabezpečovať sociálne výhody pre dobrovoľníkov. Avšak dobrovoľníci, ktorí vykonávajú dobrovoľnícku činnosť cez Európsku dobrovoľnícku službu (EDS) dostávajú vreckové, ubytovanie a stravu z udeleného grantu z Európskej komisie. Vtedy príjem nepodlieha zdaneniu. Zákon sa dotýka aj možnosti pre domácich poľských dobrovoľníkov, ktorí sú posielaní poľskou organizáciou vykonávať dobrovoľnícku službu v zahraničí. V týchto prípadoch, dobrovoľníci majú právo na výhody a refundáciu nákladov, napr. ubytovanie a stravu, pokiaľ nie je v medzinárodnej zmluve uvedené inak.

Použitie zákona je veľmi široké a zahŕňa dobrovoľnícke aktivity vo všetkých oblastiach pre prospech širokej verejnosti. Zákon uvádza 24 oblastí prác v oblasti sociálnej práce až po ochranu spotrebiteľa a pod.

3.5. Záverečný komentár

V Poľsku je aktívne činných okolo 30,000 mimovládnych organizácií a približne 87% z nich pracuje s dobrovoľníkmi. Z nich asi 60% nezamestnáva žiadanych zamestnancov, ale sú celkom závislé na snahe dobrovoľníkov. Práve preto bola veľmi silná podpora v rámci tretieho sektoru pre reguláciu a legalizáciu práce dobrovoľníkov. Na druhej strane, napriek tomu rozvoju je dôležité rozoznať, že dobrovoľníctvo nie je rozvinuté na celom území Poľska. Štúdia poľského dobrovoľníctva a filantropie koordinovaná Klon/Jawor asociáciou a publikovaná v decembri 2001 ukázala, že len 10% zo 100 dospelých opýtaných boli niekedy dobrovoľníkmi. Táto nízka hranica účasti a rozoznania dobrovoľníctva je z časti z dôvodu zlého pochopenia dobrovoľníctva v časoch komunistického režimu a z časti z hľadiska ekonomickej a sociálnej situácie v krajine.

Použitie zákona je ale dôležitým a významným krokom vpred v širokej propagácii dobrovoľníctva v poľskej spoločnosti. Ale presný praktický dosah zákona bude známy až v ďalších mesiacoch a rokoch.

MAĎARSKO

4.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva

Napriek výraznému postupu v dobrovoľníckej oblasti v post komunistickom Maďarsku, je to ešte len v skorých etapách jeho rozvoju ako niečo úplne iné ako nútená forma dobrovoľníctva počas minulého režimu. A do veľkej miery Medzinárodný rok dobrovoľníctva 2001, tak isto ako vo väčšine Európskych krajín, bol dôležitým štartom pre úvahy o otázkach dobrovoľníctva a Maďarsko si je vedomé zmien, ktoré je potrebné urobiť v legislatíve aby bola zabezpečená lepšia podpora a rozvoj dobrovoľníctva.

Strategický dokument vlády o občianskej spoločnosti

22. októbra 2002, Maďarská vláda vydala jej „*Strategický dokument o občianskej spoločnosti*“, v ktorom spoločnosť sa prezentuje ako jeden z partnerov samotnej vlády. Tento dokument udáva, že vláda je zaviazaná myšlienke o spoločnosti, ktorá je pevne odhodlaná viesť národ v ceste európskeho sociálneho rozvoja, v tom zmysle, že bude vytvorená občianska sloboda, občianska jednota a vlastné usporiadanie spoločnosti. Úlohy vlády, v rámci stratégie občianskej spoločnosti, je zvýšenie príspevku a podpory jednotlivcov ako zdroje pre neziskové organizácie, a poukazuje na potreby, ktoré musia byť zvážené:

- poskytnúť jednotlivcom, ktorí dávajú príspevky pre neziskové organizácie, daňovú úľavu do hodnoty darovanej sumy, príspevku
- propagáciu všeobecného významu dobrovoľníctva pre širokú verejnosť

Tiež zhromažďuje štatistické údaje a prieskumy aby sa zabezpečilo vyhodnocovanie sociálnych trendov v rámci súkromného sektoru a podpora prieskumu a analýz, na konkrétne zhodnotenie dopadu činnosti MVO pre širokú verejnosť a jej následného vstupu do Európskej Únie, dobrovoľníctvo a demokratizácia spoločnosti, zamerané na angažovanosť neziskového sektora.

4.2. Vytvorenie Národného dobrovoľníckeho centra: založenie Národného dobrovoľníckeho centra v Maďarsku je sľubným odkazom Medzinárodného dobrovoľníckeho roku 2001v krajine. Centrum začalo svoju prevádzku v septembri 2003. Vystupuje ako klasické dobrovoľnícke centrum, ponúkajúce poradenstvo, školenia a podporu pre organizácie zaoberajúce sa koordinovaním dobrovoľníctva, ale tak isto spolupracuje aj s vládou pri vytvorení podporného legislatívneho prostredia. Kancelária centra sa nachádza v Budapešti, ale plán do budúcnosti je vytvoriť sieť regionálnych dobrovoľníckych centier po celom Maďarsku.

4.3. Záverečný komentár

Napriek významným zmenám v dobrovoľníctve v post komunistickom Maďarsku, (v zmysle množstva uznania z verejného a politického sektora), je stále v prvých štádiách a etapách rozvoja a jednoznačne sa hovorí o dobrovoľníctve s iným charakterom ako „povinným“ ako to bolo počas minulého režimu. Na druhej strane je ale pravda, že Medzinárodný rok dobrovoľníctva predostrel dôležité zmeny, ktoré je potrebné legislatívne podchytiť aby mohla byť následne rozbehnutá lepšia podpora dobrovoľníctva, vďaka právnomu rámcu. Ostáva ale zopár dôležitých otázok na zodpovedanie, ako uvádza Národné dobrovoľnícke centrum, sú tu aj otázky týkajúce sa akejsi formalizácie dobrovoľníctva cez legislatívu, či práve toto nezmení názor v radoch organizácií a dobrovoľníkov na nepopulárnosť dobrovoľníctva, práve v dôsledku veľkej administrácie a formalít. Musíme si preto uvedomiť, že tu bude stále veľký počet dobrovoľníkov, ktorí budú chcieť pomáhať pravidelne bez konkrétnej zmluvy, len na základe ústnej dohody. Je preto potrebné nájsť riešenie pre individuálny typ spolupráce v dobrovoľníckych aktivitách, ktorý bude vyhovovať obidvom stranám.

5. SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA

5.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva

V Spojenom Kráľovstve, za dobrovoľníctvo sú zodpovedné vlády Anglicka, Škótska, Severného Írska a Wales-u. V každej krajine národné agentúry a ostatné organizácie zaoberajúce sa koordináciou dobrovoľníctva sú strategicky financované vládou. Spojené Kráľovstvo je jednou z mála krajín v Európe, ktoré udeľujú „dobrovoľnícke víza“ pre dobrovoľníkov prichádzajúcich zo zahraničia.

Vláda sa snaží prekonať určité bariéry, či už finančného alebo iného charakteru, k účasti na medzinárodných dobrovoľníckych aktivitách môžu byť preštudované, za účelom uistenia, že práve tieto príležitosti sú prístupné pre všetkých mladých ľudí. Skúsenosti a výsledky tohto typu príležitostí sú veľmi hodnotné oboma stranami, dobrovoľníkmi a spoločnosťou, kde sú dobrovoľnícke aktivity vykonávané. Prieskum v otázke vyplnenia jedného roku po štúdiu (gap year) a možností, kde a ako sa dá vykonávať dobrovoľníctvo je preukázateľne dôležité z hľadiska skúseností pre mladých ľudí a nápomocné pri rozvoji ich skúseností a schopností. Škálu a kvalitu týchto príležitostí je nutné rozšíriť a zdokonaľiť a konkrétne skúsenosti z dobrovoľníckej služby je nutné pozitívne zhodnotiť. Ako následok týchto postojov, Ministerstvo Vnútra a Ministerstvo financií založili v máji 2004 *The Russel Commission*, na čele s hlavným, výkonným riaditeľom Ian Russel-om prepracovať nový národný rámec pre mládežnícke aktivity a iniciatívy vo sfére dobrovoľníctva. Vláda je presvedčená, že tento rámec pomôže zvýšiť stupeň účasti spoločnosti prostredníctvom mladých ľudí na celom území Spojeného Kráľovstva a prinesie nasledujúci prospech:

- mladí ľudia si rozvinú svoje schopnosti a prispejú aktívnou činnosťou do miestnych komunít a spoločenstiev
- dosiahne sa zvýšenie kapacity komunít a dobrovoľníckych organizácií
- spoločnosť bude ako súdržný celok a cez rozvoj skúseností sa stane viac súťaživou

Russel Komisia spolupracuje s dvoma Poradnými skupinami. Jedna pozostáva z mladých ľudí, ďalšia (Nezávislá poradná skupina) pozostáva z širokého spektra členov z dobrovoľníckeho, obchodného a vývojového sektoru, ktorá zaviedla sedem Riadiacich zásad, aby mohla asistovať v rozvoji nového národného rámca pre mládežnícke aktivity a iniciatívy. Tento rámec má:

- budovať na sile dobrovoľníckych aktivít, ktoré sú doteraz stále vykonávané
- uvedomiť si, že nie všetkým vyhovuje jeden formát a byť prístupný a reagujúci na potreby mladých ľudí
- pomoc organizáciám, zaoberajúcimi sa dobrovoľníctvom, rozvíjať sa
- rozoznať a uznať rôznorodosť dobrovoľníctva mladých ľudí
- povzbudiť viacerých mladých ľudí vykonávať dobrovoľníctvo, hlavne zo znevýhodnených skupín
- prispieť k vízii dôležitosti a hodnote dobrovoľníctva v celej spoločnosti

Pri príprave konzultačného dokumentu, Russel Komisia preštudovala aspekty a informácie z niekoľkých dokumentov a štúdií pripravovaných Inštitútom pre Dobrovoľníctvo. Takisto prieskum aj dôkazy zo 170 národných, regionálnych a miestnych dobrovoľníckych a verejných organizácií. Rok 2005 bol nominovaný Vládou ako „Rokom dobrovoľníctva v Spojenom Kráľovstve“, kedy uvidíme podporu a propagáciu hodnoty a významu dobrovoľníctva od zúčastnených strán vo všetkých sektoroch. Napredovaním k novému národnému rámcu, vízia spoločnosti Russel Komisiou je taký formát kde mladí ľudia budú aktívny a budú sa zapájať do života ich komunít kde žijú a kde všetky organizácie budú poskytovať príležitosti kde by mohli mladí ľudia vykonávať dobrovoľníctvo. Komisia bude podávať správu a odporúčania pre Ministerstvo vnútra v marci 2005.

5.2. Právna forma dobrovoľníkov

Národné centrum pre dobrovoľníctvo (National Centre for Volunteering, NCV) je prostriedkom medzi vládou a dobrovoľníckym sektorom v Anglicku. V Spojenom Kráľovstve

nie je žiadna legislatíva, ktorá by hovorila explicitne o dobrovoľníctve. Iba všeobecné oblasti práva ktoré sú aplikované pre všetkých občanov Spojeného Kráľovstva, sa vzťahujú aj na dobrovoľníkov. Zamestnanecký zákon, ktorý zabezpečuje pre zamestnancov určité práva sa vzťahuje len na zamestnancov. Ale napriek tomu, je všeobecne uznávaná a aplikovaná skutočnosť, že tieto práva sú aplikovateľné aj na dobrovoľníkov, ale nie je tu na to žiadny právny záväzok. Zamestnanecký zákon v Spojenom Kráľovstve sa vzťahuje len na dobrovoľníkov, ktorí dokážu, že pracujú a za to získavajú určitú odmenu. Toto vytvára vzťah „zamestnávateľ-zamestnanec“ a dobrovoľník sa potom považuje za zamestnanca.

5.3 Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov

Občania Sp. Kráľovstva a Európskej Únie – zdravotná starostlivosť je bezplatná, pod Národným zdravotným poistením (National health service, NHS). Títo dobrovoľníci môžu očakávať bezplatné poistenie pod základným poistením štátu.

Občania iných krajín – ktokoľvek, kto bezplatne vykonáva prácu a ponúka službu cez dobrovoľnícku organizáciu pod Úradom zdravotníckej kontroly, má zdravotnú starostlivosť zabezpečenú bezplatne.

5.4. Vrátanie nákladov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov

V Spojenom Kráľovstve nie je žiadna právna požiadavka na organizácie, že musia platiť výdavky pre dobrovoľníkov, ale je to všeobecne zaužívaná skúsenosť aby sa zabezpečil prístup k dobrovoľníckej službe, alebo aby nebola zamedzená možnosť vykonávania dobrovoľníctva pre mladých ľudí len z dôvodu, že si nemôžu dovoliť uhradiť tieto výdavky.

Dôchodkový úrad (Inland Revenue) a Sociálny úrad (Department of Social Security) uznávajú nasledujúce výdavky:

- cestovné náklady na a z miesta výkonu dobrovoľníckej služby
- cestovné náklady počas kurzu dobrovoľníctva
- stravné počas výkonu dobrovoľníctva (do výšky £5 sa hodnotí ako štandard, ale môže sa to meniť)
- poštovné a náklady na telefón
- starosť o deti a iné činnosti počas periódy vykonávania dobrovoľníctva
- náklady na špeciálne oblečenie
- na *dlhodobých dobrovoľníkov*, ktorí dostávajú vreckové a ubytovanie v kontexte ich dobrovoľníctva, sa nevzťahuje povinnosť platiť dane alebo prispievať do Sociálneho úradu (Sociálnej poisťovne). Ale na druhej strane, dobrovoľníci nemôžu byť považovaní z právneho hľadiska ako zamestnanci a nevzťahuje sa na nich Zákon o zamestnanosti.

Národná smernica minimálnej mzdy z roku 1998: ak je vyplácaná akákoľvek pláca pre dobrovoľníka, ktorá sa vyhýba rámcu vopred dohodnutému, tá podlieha zdaneniu a pritom ohrozuje príslušné výhody poskytované dobrovoľníkovi zo strany štátu a má vplyv na zmenu statusu z dobrovoľníka na zamestnanca. Pravidelné nadbytočné preplácanie organizáciou dobrovoľníkovi, zo strany zákona táto skutočnosť prispieva k existencii zmluvy. Ak dobrovoľníci nedostávajú vyplácanú sumu, nad rámec dohody, kde nie sú žiadne výhody alebo očakávaná, že vykonávajú túto službu ako odplatu za poskytované výhody, v takýchto prípadoch je malá pravdepodobnosť, že bude uplatnená Národná smernica minimálnej mzdy.

5.5. Dobrovoľníctvo a rozvojová pomoc

Oddelenie pre medzinárodný rozvoj (**Department for International Development DfID**) je sústavným podporovateľom Miléniových rozvojových cieľov, od začiatku ich stanovenia.

DfID v súčasnosti rozvíja komunikačnú stratégiu pre splnenie MRC, zároveň zabezpečovala o nich aj prieskum verejnej mienky. Organizácia sa snaží zaujať správny postoj v otázke, či postupne prehĺbovať pochopenie problému rozvojovej pomoci medzi 70% ľudí, ktorí sa priznávajú k znepokojeniu situácie v rozvojových krajinách, alebo sa sústrediť na 30% ľudí, ktorí sa o to vôbec nezaujímajú a uviesť ich do problému.

V Spojenom Kráľovstve je dobrovoľníctvo významnou mierou integrované do rozvojovej pomoci a to hlavne pôsobením organizácie Voluntary Service Overseas (VSO). Činnosť tejto organizácie je podrobne rozpísaná v samostatnej kapitole. VSO je lídrom v organizovaní dobrovoľníctva so zámerom boja proti globálnej chudobe a znevýhodnenosti viac ako 40 rokov. VSO vidí rozvojovú pomoc ako neustály, viacúrovňový proces prostredníctvom jednotlivcov, organizácií a komunít, ktoré sú začlenené v tomto procese boja proti chudobe. Prispievanie k rozvojovej pomoci si vyžaduje určitý záväzok neustáleho učenia, rešpektu a skromnosti. Každý rozvojový kontext je iný a dobrovoľníci môžu významnou mierou prispieť k zvýšeniu povedomia o otázkach chudoby a rozvojovej pomoci. Práve globálnym medzikultúrnym partnerstvom zainteresovaných strán sa môže dosiahnuť spoločný cieľ. Dobrovoľníci sú efektívnymi nástrojmi pre uskutočnenie zmeny v rôznych podmienkach a sú v prvom kontakte s komunitami v mieste ich pôsobenia.

5.6. Záverečný komentár

Dobrovoľnícke aktivity majú v Spojenom kráľovstve dlhú tradíciu. Následne, oboznámenie sa o dôležitosti a hodnote tejto služby pre jednotlivcov, komunitu a spoločnosť ako takú je veľmi vysoká. Je veľmi veľa rôznych organizácií pracujúcich s dobrovoľníkmi a ktorí prispievajú veľkou mierou do miestnych spoločností. Tieto britské organizácie majú bohaté skúsenosti v tejto oblasti, ale aj britská vláda má veľký záujem zlepšiť dobrovoľnícke služby na národnej úrovni. Ak bude čo najviac ľudí pritiahnutých k dobrovoľníctvu, ich oboznámenie a prístup k možným príležitostiam musia byť vylepšené. Spojené Kráľovstvo je krajinou v Európe, ktorá vydáva špecifické „dobrovoľnícke víza“ pre dobrovoľníkov prichádzajúcich do krajiny zo zahraničia. Vláda sa usiluje podporovať dobrovoľnícke programy, konkrétne napr. vyhlásením „Program Miléniových dobrovoľníkov“, ktorý sa stretol s veľkým nadšením a podporou u širokej verejnosti.

5.7. Príklad organizácie

Time for God

Je veľa organizácií, ktoré pracujú s dobrovoľníkmi na národnej a medzinárodnej úrovni, ale ako príkladom sú informácie o organizácii **Time for God (TFG)**. TFG bola založená pred viac ako 35 rokmi a jej program je určený pre mladých ľudí a poskytuje im dobrovoľnícke príležitosti v projektoch spoločnosti a v cirkevných kongregáciách. Je sponzorovaná cirkvami Spojeného Kráľovstva a množstvom cirkevných organizácií. TFG dobrovoľníci sú vo vekovej skupine od 18-25 rokov (táto veková skupina je vo väčšine organizácií v Sp. Kráľovstve) a vykonávajú dlhodobú dobrovoľnícku službu od 9-12 mesiacov buď v domácej krajine, alebo v zahraničí. Je veľa druhov projektov, v ktorých môžu byť dobrovoľníci zaangažovaní. Čo sa týka vplyvu zamestnaneckého zákona, dobrovoľník nie je zamestnancom umiestnenia, kde pôsobí. Nie sú žiadne väzby na žiadnej strane a dohoda môže byť kedykoľvek ukončená. Napriek tomu, je tu očakávanie všetkých zainteresovaných strán informovať sa navzájom o vývoji a prípadných nových udalostiach. Napriek tomu, že je tu veľká snaha všetkých zainteresovaných zlepšiť systém dobrovoľníctva, je tu snaha tak isto aj zo strany vlády a organizácií, ktoré ponúkajú širokú škálu školení a tréningov pre rôzne oblasti, napr. rozvoja, „fundraisingu“ a pod. Toto je vítané predovšetkým organizáciami, ktoré začínajú svoju dobrovoľnícku činnosť. Organizácia Time for God má veľmi významný projekt nazývaný „Jacob“ ktorý prezentuje so sloganom: „Čas slúžiť pre tých, ktorí si už svoje odslúžili!“ Zmysel tohto projektu je dať mladým ex-mladistvým páchatelom príležitosť absolvovať

dlhodobú dobrovoľnícku službu a získať pracovnú príležitosť v podporovanom prostredí. Učia sa ako brať za seba a za svoje činy zodpovednosť, nájsť väčšiu úctu k sebe samému a zapojiť sa do miestnej komunity a byť jej potrebnou súčasťou. Dobrovoľníci sú získavaní z množstva výchovných ústavov pre mladistvých a väzení po celej krajine.

Väčšina organizácií v Spojenom Kráľovstve nevyžaduje od dobrovoľníkov žiadnu špecifickú kvalifikáciu a príležitosť byť dobrovoľníkom je ponúknutá každému. Avšak, niektoré umiestnenia uprednostňujú špecifické kritéria pre dobrovoľníkov, ale to je dohodnuté už vopred. Môžu požadovať napríklad niekoho s teológiou, skúsenosťou ktorá súvisí s projektom alebo jednoducho budú preferovať určitú vekovú hranicu alebo pohlavie. Práve preto umiestnenia a organizácie pracujú veľmi úzko spolu aby zaistili, že umiestnenie získa práve dobrovoľníka, ktorý sa tam najviac hodí. Dobrovoľník vykonávajúci dobrovoľnícku službu v organizácii Time for God nie je zamestnanec a nie je vytvorená žiadna pracovná zmluva. Pri komunikácii s dobrovoľníkmi, umiestneniami a hosťujúcimi organizáciami je zaužívaný tzv. Kódex praxe, ktorý obsahuje:

- umiestnenie zabezpečuje ubytovanie a stravu, ak strava nie je zabezpečená, dobrovoľník na to dostane navyše finančné prostriedky
- dobrovoľník bude pracovať 5 dní v týždni s dostatkom voľného času a bude podliehať podobným právam a povinnostiam ako ostatní členovia a zamestnanci, vrátane prestávok na jedlo, dovolenku (najmenej jeden týždeň za tri mesiace služby).
- je možné, že umiestnenie bude požadovať aby víkend bol niekedy aj pracovný, musí však byť zabezpečená dostatočná náhrada voľna
- umiestnenie poskytne popis práce, ktoré bude dohodnuté na začiatku a akékoľvek zmeny, ktoré môžu nastať musia byť prerokované s dobrovoľníkom, umiestnením a hosťujúcou organizáciou
- miesto výkonu služby zabezpečí kontrolóra, ktorý sa bude stretávať s dobrovoľníkom každý týždeň
- výdavky, ktoré má dobrovoľník v rámci výkonu svojej práce sú preplácané a žiadna suma nepodlieha zdaneniu.

Finančné hľadisko: organizácia, ktorá hosťuje dobrovoľníka má voči nemu finančný záväzok. Finančné záväzky umiestnenia:

- počas doby, kedy dobrovoľník pôsobí v organizácii má vyplácanú mesačnú sumu £175, a to je vrátane vreckového a príspevku na tréning a prípravu dobrovoľníka
- ak nie je pre dobrovoľníka zabezpečená strava, suma £27 za týždeň je pripočítaná ako príspevok
- refundácia výdavkov dobrovoľníka, súvisiacich s výkonom služby, vrátane cestovných nákladov do práce a pod.
- náhrada cestovných nákladov dobrovoľníka domov počas dovolenky, (najlacnejší druh dopravy, najčastejšie autobus). Pre lietadlovú dopravu - najbližšie možné letisko
- preplácanie nákladov zo seminárov a konferencií späť na umiestnenia

Finančné záväzky organizácie:

- súhlas na vytvorenie bankového účtu pre každého dobrovoľníka, ktorý začína výkon dobrovoľníckej služby
- uhradiť £117 na mesiac (£27na týždeň) vreckové na účet dobrovoľníka
- pokrytie cestovných nákladov po príchode na ich umiestnenia

6. FRANCÚZSKO

6.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva

Koncepcia dobrovoľníctva vo Francúzsku: Pojmy „bénévolat“ a „volontariat“ sú používané vo Francúzsku na opis dobrovoľníckej služby. Neziskové organizácie a asociácie majú všeobecne zaužívané svoje vlastné používanie týchto dvoch pojmov. Dobrovoľníctvo je záväzok a činnosť občanov viac formálneho charakteru, na presne určenú časovú periódu, v ktorom je zahrnutý istý druh profesionálnej pomoci a školenia. Dobrovoľníci musia byť starší ako 18 rokov.

Okolo 26 francúzskych organizácií zabezpečujúce dobrovoľníctvo sú oficiálne zaregistrované na Ministerstve zahraničných vecí. Po úspešnom a starostlivom výbere dobrovoľníkov, po absolvovaní školiaceho procesu (okolo 2000 mladých ľudí je podporovaných každý rok), sú dobrovoľníci vysielaní do zahraničia na 2 roky. Väčšinou sú posielaní do krajín ako je Afrika, Ázia, Južná Amerika, Blízky Východ a Centrálna a Východná Európa.

Dobrovoľníctvo v armáde – dobrovoľníctvo v armáde je otvorené mladým ľuďom medzi 18-26 rokom života na obdobie od 1 do 5 rokov. Viac ako 14,000 dobrovoľníkov (z ktorých je jedna pätina žien), tvoria súčasť armády. Dobrovoľníci majú tak zabezpečené ubytovanie a mesačný finančný príspevok medzi €694 a €821 na mesiac (Január 2003). Dôležité opatrenia boli prijaté zo strany francúzskeho štátu podporiť a povzbudiť dobre kvalifikovaných mladých ľudí aby vykonávali civilné dobrovoľníctvo v zahraničí, vrátane Európskych krajín.

Medzinárodná dobrovoľnícka civilná služba (CIVI) bola vytvorená spoločne Ministerstvom zahraničných vecí, Ministerstvom hospodárstva a ekonomiky, Ministerstva financií a Štátnym tajomníkom pre zahraničný obchod. Takúto formu dobrovoľníctva podporujú ako medzinárodnú odbornú školiacu a tréningovú skúsenosť a vyjadrenie solidarity. Dobrovoľníci sú podporovaní mesačným príspevkom od €1,100 do €3,100 (December 2002).

Francúzsko-Nemecká Deklarácia o Civilnej dobrovoľníckej službe.

Na posilnenie bilaterálnej kooperácie a spolupráce medzi Francúzskom a Nemeckom, obe krajiny podpísali spoločnú Deklaráciu na podporu medzinárodnej civilnej dobrovoľníckej služby počas summitu vo Francúzsku, Vittel, 10. novembra 2001.

6.2. Právna forma dobrovoľníkov

Francúzska zákonná asociácia z roku 1991 vytvorila právny základ na vytvorenie „asociácií“. Zákonne nie je stanovené, ako táto asociácia, alebo združenie musí byť organizovaná, ale dáva občanom zásadnú slobodu na združovanie sa pre ciele, ktoré sú iného charakteru ako získavanie finančných prostriedkov. V rámci tohto zákona, dobrovoľnícke aktivity jednotlivých občanov sú propagované pre ich sociálny význam a združenia sú oslobodené od platenia daní.

6.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov

Dobrovoľnícke aktivity nesmú nahradiť platené zamestnanie a ak dobrovoľník vykonáva civilnú dobrovoľnícku službu aspoň 6 mesiacov, toto obdobie sa zaračava do odpracovaných rokov z hľadiska dôchodkového zabezpečenia. *Poistenie dobrovoľníkov* - na základe Zákona z 27. januára 1999, organizácie sú povinné poistiť ich dobrovoľníkov proti úrazom vyplývajúcim z vykonávania dobrovoľníckej služby. Tento zákon vytvára spoločnú povinnosť a záväzok pre všetky organizácie. *Dobrovoľníci a vízová povinnosť* – dobrovoľníci prichádzajúci z krajín mimo Európskej Únie alebo mimo Európskej Ekonomickej Oblasť potrebujú víza aby mohli vstúpiť do Francúzska a vykonávať dobrovoľnícku službu. Avšak rozdielne pravidlá sú aplikované na rôzne krajiny.

6.4. Náklady na dobrovoľnícku činnosť

Všetky umiestnenia prispievajú určitou sumou peňazí do rozpočtu organizácie, z ktorej dostávajú dobrovoľníkov, a uhrádzajú to ročným príspevkom. Všetky vysielajúce organizácie získavajú určitý finančný poplatok od dobrovoľníkov, ktorých vysielajú. Každý jeden z nich, ktorý sa chce zúčastniť dobrovoľníckej služby je povinný finančne prispieť. Jednotlivé

organizácie majú svoj vlastný model na pokrytie nákladov, ktoré sú nevyhnutné pre vysielanie alebo hostovanie dobrovoľníkov.

6.5. Záverečný komentár

Organizácie zaoberajúce sa koordináciou dobrovoľníckych programov vo Francúzsku sa snažia o propagáciu dobrovoľníctva medzi verejnosťou a vo veľkej miere aj lobovaním v politickej sfére pre podporu ich činnosti. Tieto snaženia sú či už na národnej, alebo aj na medzinárodnej úrovni.

6.6.. Príklad organizácie

Diaconal Year

Francúzske organizácie majú podobný mechanizmus dobrovoľníctva ako v ostatných krajinách Európy, tak ako to už bolo uvedené. Ale napríklad konkrétne organizácia *Diaconal Year*, ktorá zabezpečuje dobrovoľnícku službu pre mladých ľudí ako vysielajúca, ale z väčšej miery ako hostujúca organizácia. Predstavitelia tejto organizácie uvádzajú, že množstvo dobrovoľníkov, ktoré hostujú až 3x prevyšuje počet mladých ľudí z Francúzska, ktorí chcú vycestovať do zahraničia každý rok. Ale tento fakt je záležitosťou len konkrétnej organizácie, nedá sa táto skutočnosť aplikovať všeobecne. Mladí ľudia môžu tak isto vykonávať dobrovoľníctvo aj na národnej úrovni v rôznych inštitúciách a združeníach, ktoré sú aktívne v sociálnej a vzdelávacej práci.

Požiadavky na kandidátov pre dobrovoľnícku službu v tejto organizácii:

- dobrovoľníci musia byť ochotní venovať rok z ich života na pomoc tým, ktorí to potrebujú: deťom a mladistvým, starým ľuďom a dôchodcom, chorým a postihnutým, alebo podporou detí v špeciálnych školách
- veková hranica od 18 do 25 rokov
- byť schopný vykonávať dobrovoľnícku službu najmenej počas 10 mesiacov (od septembra do júna) a byť ochotní odísť z domáceho prostredia.
- zintegrovat' dobrovoľnícku službu vo svojom smerovaní a plánoch na obohatenie skúseností v živote. Dobrovoľníctvo nesmie byť vybrané ako posledná možnosť, ak sú všetky dvere už zatvorené.

Je dôležité pre dobrovoľníka, aby mal vyváženosť a rovnováhu za účelom dosiahnutia čo najlepšieho čelenia problémov a výziev, ktoré môžu prípadne nastať, aby mohol bez závažných obmedzení asistovať, byť pozorný k potrebám druhých a zdolať neznáme prekážky. Organizácie sa snažia zabezpečiť, že dobrovoľníci sú počas svojej dobrovoľníckej služby podporovaní po všetkých stránkach. Usmerňujú ich informáciami v prípravnej fáze, samotným prihlasovacím formulárom, založením partnerského vzťahu medzi dobrovoľníkom a hostujúcim miestom výkonu služby, či už doma alebo v zahraničí. Ak je to nutné, je ponúknutá pomoc pri administratívnych krokoch v zaistení poistenia a pod.

7. ŠVÉDSKO

7.1. Postup vlády pri propagovaní dobrovoľníctva

Vo Švédsku nie je presná právna definícia mimovládnej organizácie a dobrovoľníctva. Otázka zavedenia legislatívy pre mimovládne organizácie bola navrhnutá niekoľko krát v Parlamente, ale stále si získala len veľmi malú podporu. V praxi to znamená, že občianskoprávna pozícia MVO a dobrovoľníkov je založená na zaužívaných praktikách.

7.2. Právna forma dobrovoľníkov

Neprítomnosť dobrovoľníckeho zákona dáva podnet k aplikácii nasledujúceho rámca.

7.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov

Tak isto tu nie je právny predpis, ktorý sa týka poistenia dobrovoľníkov. Ochrana a poistenie dobrovoľníkov proti riziku nehody, ochorenia a zodpovednosti tretej strany je úplne na rozhodnutí príslušnej organizácie. Ak organizácia neposkytuje poistenie, dobrovoľníci by sa mali poistiť pre ich osobnú ochranu. Program Európskej dobrovoľníckej služby a Švédsky červený kríž zabezpečuje poistenie pre dobrovoľníkov. Pre zdravotné poistenie neexistuje žiadny predpis vzťahujúci sa na dobrovoľníkov. Dobrovoľníci, ktorí sú občania Švédska a chcú vykonávať dobrovoľnícku službu v zahraničí v niektorej krajine Európskej Únie si musia zabezpečiť formulár E111 od miestneho Sociálneho úradu ešte predtým, než opustia Švédsko. Vyplnením tohto formuláru majú tak zabezpečenú zdravotnícku starostlivosť v prípade núdze. Dobrovoľníci zo zahraničia, ktorí pochádzajú z krajiny Európskej Únie musia mať vyplnený formulár z príslušnej krajiny pôvodu. Tento dokument zaručuje zdravotnícku starostlivosť, akú dostávajú občania Švédska. Prichádzajúci dobrovoľníci sú tak považovaní za zahraničných študentov a preto majú nárok na takú istú zdravotnú starostlivosť ako švédsky študenti.

7.4. Vrátanie nákladov a zdanenie príjmu dobrovoľníkov

Švédsky všeobecný právny rámec nemá žiadny vplyv na refundáciu nákladov pre dobrovoľníkov. Absencia zmluvy, alebo dohody medzi vládou a organizáciami dovoľuje jednotlivým organizáciám vytvoriť si vlastné podmienky a pravidlá. Napríklad Švédsky Červený kríž v princípe uhrádza všetky výdavky dobrovoľníkov. Avšak každá miestna pobočka musí vytvoriť zmluvu s dobrovoľníkom, závisiacej na solventnosti samotnej organizácie a schopnosti zabezpečiť príslušné podmienky.

Čo sa týka zdanenia, neexistujú žiadne pravidlá v súvislosti s dobrovoľníkmi. Švédsky Daňový úrad má všeobecné oprávnenie čo sa týka daní, ale miestne Daňové úrady samostatne rozhodujú o daňovej povinnosti dobrovoľníkov a ich organizácií. Jednotlivci majú povinnosť platiť daň ak ich príjem je väčší ako €170 na rok. Miestne úrady tak posudzujú každý prípad jednotlivo či strava, vreckové a ubytovanie dobrovoľníka má podliehať zdaneniu. Niektorým projektom sa podarilo presvedčiť miestne úrady a oboznámiť ich úspešne o špecifickosti dobrovoľníckej služby, ktorá by sa nemala považovať ako regulárne zamestnanie. „Osoh“, ktorý má dobrovoľník z tejto činnosti preto nemá byť klasifikovaný z finančného hľadiska.

7.5. Rozvojová spolupráca

Švédska Medzinárodná Rozvojová organizácia (**Swedish International Development Co-operation Agency – SIDA**) a Švédske Ministerstvo zahraničných vecí spolupracujú spoločne na budovaní povedomia a presadzovania diskusie o MRC (Miléniových rozvojových cieľoch). Je tu presná a komplexná vízia spolupráce medzi oboma inštitúciami, kde obidve sú zodpovedné o presadzovaní a zviditeľňovaní rozvojovej pomoci medzi verejnosťou. MZV Švédska zároveň informuje o rozvojovej politike krajiny, čo bolo prezentované Švédskeму parlamentu v máji 2003. Tieto dve zainteresované strany úzko spolupracujú s UNDP (United Nations Development Programme), Švédskou UN asociáciou a MVO, ktoré dostávajú granty pre ich informačné aktivity.

Švédsko sa zapojilo k medzinárodnej diskusii a spolupráci na MRC v decembri 2002 s kampaňou s názvom „Darček nám, pre nás všetkých – MRC a globálna chudoba do 2015“. („a present to us all for us all – the MDGs and having global poverty by 2015). Pracovné skupiny sa skladajú z členov Oddelenia pre Infraštruktúru a ekonomickú spoluprácu, Informačné oddelenie organizácie SIDA, Oddelenie prírodných zdrojov a životného prostredia a SIDA-Východ. Tieto boli založené na začlenení a plánovaní komunikačných aktivít až do roku 2015.

SIDA a jej cieľové skupiny:

- *široká verejnosť* – konkrétne ľudia pôsobiaci v oblastiach, kde môžu ľahko dosiahnuť progres, ľudia, ktorí majú záujem o rozvojovú spoluprácu doma aj v zahraničí
- *mladí ľudia* – priorita sú univerzitní študenti ekonomiky a obchodu, budúci členovia organizácií, ktoré sa zúčastňujú na rozhodovaniach a pod.
- *ľudia, ktorí formujú verejnú mienku* – nachádzajúci sa v médiách, politike, MVO, poľnohospodárstve a pod.
- *pracovníci SIDA* – na zlepšenie informovanosti

Ciele a postupy:

Na dosiahnutie Miléniových rozvojových cieľov je snaha ich priameho použitia ako platformu pre komunikáciu. To si vyžaduje prístup sústredenia sa na ciele vo všeobecnosti s pozitívnym cieľom pre boj proti chudobe s odkazom „Je možné do roku 2015 znížiť chudobu o polovicu“, ale tak isto aj prístup konkrétneho riešenia vytýčených cieľov počas ročnej periódy. Napr. téma pre rok 2003-2004 je *Dôležitosť zredukovania rastu chudoby*, ktorá sa predložila 17. októbra presne na *Deň boja proti chudobe*. Všetky plánované aktivity sú podporované verejnou mienkou a úzkymi pracovnými skupinami, ktoré sa podieľajú na rozvojovej pomoci.

7.6. Záverečný komentár

Dobrovoľníctvo vo Švédsku je považované ako dôležitý a veľmi podstatný prínos občanom a demokracii. V krajine je široká osвета a zúčastnenie sa aktivít rôznych združení. Napriek veľkému uznaniu aké dobrovoľníctvo má v spoločnosti, vzťah medzi štátom a dobrovoľníckym sektorom je veľmi neistý, konkrétne v sociálnej oblasti, kde chýba určitá nezávislosť pre mimovládne organizácie.

7.7. Príklad organizácie

Volontär I Svenska kyrkan

Dobrovoľníctvo vo Švédsku na národnej ale aj medzinárodnej úrovni je vo veľkej miere zastúpené v cirkvách a farnostiach, ktoré spolupracujú s organizáciami poskytujúcimi pomoc ľuďom v núdzi v akejkoľvek oblasti sociálnej práce. Opäť, je mnoho organizácií pracujúcich v dobrovoľníckom sektore, ako príklad je uvádzaná organizácia *Volontär I Svenska kyrkan – Dobrovoľníctvo v švédskej cirkvi*. Je to spolupráca medzi Mládežníckou cirkevnou organizáciou a Švédskou pastoračnou komisiou. Zodpovednými za terajšiu prácu v Švédskej cirkvi je Rada zložená z členov Predstavenstva. Švédska cirkev (Svenska Kyrkans) je Evanjelická Luteránska komunita viery rozčlenená v diecézach a farnostiach. Táto cirkev je otvorená národná cirkev, ktorá spolupracuje s demokratickými organizáciami cez cirkevnú prácu a pokrýva celý národ, má tiež národnú organizáciu. Mládežnícka cirkevná organizácia (Svenska Kyrkans Unga) je demokratické hnutie, ktoré zhromažďuje deti a mladých ľudí. Toto hnutie je charakterizované jeho rôznorodosťou a základný zmysel je byť otvorený mladým ľuďom ktorí majú záujem objavovať a podeliť sa o kresťanskú vieru. Toto združenie mladých pracuje na niekoľkých projektoch a stretáva sa so zvýšeným záujmom mladých ľudí a tým s posilnením radov mládeže v oblastiach tretieho sektora a trhového obchodu. Táto dobrovoľnícka organizácia chce poskytnúť príležitosť mladým ľuďom od 18 do 25 rokov pracovať v tejto oblasti a rozširovať informácie o sociálnej zodpovednosti. Tak isto dostávajú príležitosť na reflexiu svojho života, príležitosť získať skúsenosť v práci s ľuďmi pri zaeľovaní určitých úloh v spolupráci s príslušným vedením a kontrolou, poskytnúť možnosť vzdelávania počas dobrovoľníckej služby a tak isto príležitosť medzikultúrnej výmeny s ostatnými dobrovoľníkmi. Organizácia je činná v tejto oblasti už od roku 1968 a má evidovaných okolo 3000 dobrovoľníkov. Pracuje ako vysielajúca aj hosťujúca organizácia a tiež zabezpečuje dobrovoľnícku službu na národnej úrovni.

Dobrovoľník: dlhodobá dobrovoľnícka služba - ktorý sa chce prihlásiť cez organizáciu, mal by mať vôľu začať jazykový kurz pred začatím dobrovoľníckej služby. Nemusí však mať

predchádzajúce vedomosti, ale je výhodou, keď už má nejakú predchádzajúcu skúsenosť s podobnou dobrovoľníckou činnosťou. Je od neho požadovaná základná znalosť anglického jazyka. Dobrovoľníci budú vykonávať dobrovoľníctvo na plný úväzok, (40 h/týždeň) s príslušným inštruktorom či vedúcim, bude mať 20 dní dovolenky počas dobrovoľníckej služby a navštívi tri semináre, celkovo 16 dní spolu s ostatnými dobrovoľníkmi. Tieto semináre sa konajú na začiatku, v strede a na konci vykonávania služby. Zahraničným dobrovoľníkom bude ponuknutý jazykový kurz ešte pred začatím nástupu na príslušné miesto. *Umiestnenia*: miesta kde môžu dobrovoľníci vykonávať dobrovoľníctvo cez túto organizáciu sú vo farnostiach a cirkevných inštitúciách, kde budú pracovať v rôznych oblastiach na rôznych úlohách, napr. práca s deťmi, mládežou, so staršími ľuďmi a rôzne iné aktivity. Tieto umiestnenia zabezpečujú ubytovanie a stravu pre dobrovoľníkov, väčšina z nich má samostatné ubytovanie v malých apartmánach. Je tu snaha o zladenie daností a schopností dobrovoľníka s jeho činnosťami ako je to len možné. Všetky tieto miesta musia byť potvrdené Radou organizácie.

Finančná podpora: pre dobrovoľníkov je zabezpečené ubytovanie a vreckové (vo výške 5000 švédskych korún na mesiac), ale z tejto sumy musia zaplatiť aj daň. Cestovné náklady pre zahraničných dobrovoľníkov z ich domácej krajiny na umiestnenie si musí hrať on sám, alebo vysielajúca organizácia. Ak je ale umiestnenie výkonu zaradené do Európskej dobrovoľníckej služby (EDS), tieto náklady sú hrazené Európskou komisiou.

8. HOLANDSKO

8.1. Postup vlády pri propagácii dobrovoľníctva

V Holandsku je silne decentralizovaná politická moc, ktorá má vplyv na rozvoj dobrovoľníckej služby. Rôzne Ministerstvá majú svoje vlastné pravidlá pre chod dobrovoľníctva a miestne úrady majú tzv. slobodu pri implementácii národných smerníc ktoré zaviedli Ministerstvá zdravotníctva, Ministerstvo sociálnych vecí a telovýchovy. V tomto kontexte Ministerstvá hrajú veľkú úlohu v koordinovaní rôznych aktivít miestnych združení v oblasti dobrovoľníctva. Podľa nich dobrovoľnícka činnosť prispieva spoločnosti ako takej, ale dáva príležitosť aj jednotlivcom obmedziť vplyv sociálnej izolácie a poskytuje možnosti pre sebanaplnenie a osobný rozvoj.

Vládny plán 2000-2002 – medzi rokom 2000-2002, holandská vláda vytvorila sériu zásad na podporu a pozdvihnutie dobrovoľníctva. Táto stratégia zahŕňa aj:

- rozšírenie informácií o dobrovoľníckej službe
- propagáciu dobrovoľníctva a vytvorenie priorít pre zapojenie sa mladých ľudí v projektoch zahrňujúcich medzikultúrne aktivity.
- zúčastnenosť všetkých občanov v dobrovoľníckych aktivitách, obzvlášť nezamestnaných. Podpora je zameraná hlavne na angažovanosť súkromného sektora, obchodných zložiek a medzinárodnej rôznorodosti v dobrovoľníckom sektore. Kládie sa dôraz na stimuláciu a kvalitu v dobrovoľníctve, školenie dobrovoľníkov a celkový rozvoj dobrovoľníckeho sektora holandskou vládou, táto snaha je sprevádzaná rozvojom určitého certifikačného systému, ktorý zhodnotia a potvrdia schopnosti vyžadované od dobrovoľníka cez výkon dobrovoľníckej služby.
- rozvoj smerníc potrebných a požadovaných dobrovoľníckym sektorom, umiestnenia a špecializovanie sa na pilotné projekty, prieskum a začlenenie miestnych dobrovoľníckych centier.

8.2. Právna forma dobrovoľníkov

Holandské Ministerstvo zdravotníctva, sociálnych vecí a telovýchovy považujú dobrovoľníctvo ako „určitú prácu, ktorá je vykonávaná organizovanou cestou, bez nároku na finančnú odmenu pre prospech ľudí v spoločnosti, ktorí to potrebujú. Človek vykonávajúci túto prácu nesmie byť na nej závislý z hľadiska zabezpečenia svojej obživy.“ Dobrovoľníci v Holandsku nemajú právnu formu. Napriek tomu, niektoré aspekty dobrovoľníctva sú sčasti kryté, napr. reguláciou ohľadom daní a sociálnej starostlivosti a pod.

8.2.1. Práva a povinnosti dobrovoľníkov a organizácií zaoberajúcimi sa dobrovoľníctvom

Neexistuje žiadny právny príkaz na práva a povinnosti pre dobrovoľníkov a organizácie. Tieto organizácie sa napriek tomu pridali k deklarácii *Medzinárodnej asociácie dobrovoľníckeho úsilia (International Association of Volunteer Effort IAVE)* „Universal Declaration on Volunteering“, ktorá adresuje podstatnú hodnotu dobrovoľníckej služby, ako aj práva a povinnosti a zodpovednosti dobrovoľníkov. Táto deklarácia bola potvrdená Radou riaditeľov IAVE na jej 16. Svetovej konferencii v Amsterdame v januári 2001.

Dobrovoľníci zo zahraničia a dobrovoľníctvo v Holandsku – Podľa všeobecných pravidiel Imigračného úradu, rôzne pravidlá platia pre dobrovoľníkov z rôznych krajín čo sa týka práva pôsobenia v Holandsku a výkonu dobrovoľníctva. Podľa imigračného úradu, každá osoba bez povolenia k pobytu je povinná uhrádzať 60% z jej príjmov. Toto sa vzťahuje aj na ubytovanie a výplatu vreckového pre dobrovoľníkov. Avšak iné *pravidlá platia pre dobrovoľníkov mimo Európskej Únie a krajín Európskej Ekonomickej oblasti (EEA)* – ak títo chcú pôsobiť v Holandsku viac ako 3 mesiace, musia požiadať o Povolenie k pobytu, ako je to vo väčšine Európskych krajín. Dobrovoľníci tak vo väčšine prípadov majú problémy s potvrdením ich žiadosti, pretože úrady si vyžadujú napr. „potvrdenie o dostatočnom príjme“ aby to vyhovovalo úradom a pod. Aj po predložení potvrdených príjmov organizáciou úrady v Amsterdame a Haagu zamietli množstvo žiadostí. Tento proces získania povolenia k pobytu môže trvať až 6 mesiacov. *Povinnosti vzťahujúce sa na dobrovoľníkov z krajín mimo Európskej Únie, a mimo EEA krajín* – či majú alebo nemajú Povolenie k pobytu, Pracovné povolenie sa od nich k pobytu tiež požaduje. Na získanie tohto povolenia, úrady vyžadujú od organizácie (zamestnávateľa) potvrdenie, že nenašli vhodného zamestnanca z občanov EÚ. Tento proces získania Pracovného povolenia môže trvať až jeden rok!

8.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov

Ochrana dobrovoľníkov v práci – napriek tomu, že neexistujú žiadne právne predpisy na ochranu dobrovoľníkov v práci, je všeobecne zaužívaná zásada medzi organizáciami pracujúcimi s dobrovoľníkmi, že zabezpečujú poistenie proti nehode, chorobe a poistenie proti nehode tretej strany počas dobrovoľníckych aktivít.

Dobrovoľníci a sociálne výhody zo strany štátu – dobrovoľníci ako jednotlivci spadajú pod všeobecné zásady týkajúce sa sociálnych výhod poskytované štátom. Vo všeobecnosti čas, ktorý človek venuje na dobrovoľnícke aktivity má vplyv na to, či dobrovoľník má nárok na tieto výhody, ale tieto skutočnosti sa posudzujú každá osobitne.

Dlhodobí dobrovoľníci v zahraničí a nezamestnanecké výhody

Pre tých, ktorí si vyberú možnosť vykonávať dobrovoľnícku službu v zahraničí, nezamestnanecké výhody sú pozastavené až do času, keď sa dobrovoľník vráti späť do krajiny. Po príchode do Holandska, získanie opätovného stavu ako pred odchodom trvá aj niekoľko mesiacov. Až dovtedy ak sa tak stane, dobrovoľník je oprávnený dostávať minimálnu sociálnu podporu.

Dobrovoľníctvo a študijné príspevky

Študentské príspevky v Holandsku sú poskytované len tým, ktorí študujú dennú formu štúdia a dokážu, že urobili určité množstvo skúšok a získali počas predchádzajúceho roka určitý počet bodov. Tí, ktorí v Holandsku prerušia štúdium kôli dobrovoľníctvu v zahraničí tak strácajú nárok pre získanie študijných príspevkov (štipendií).

8.4. Vrátanie výdavkov a zdanenie príjmov dobrovoľníkov

Koordinácia zákona o sociálnom poistení, potvrdená v roku 1987 a pozmenená a doplnená počas ďalších rokov, usmerňuje zdanenie výdavkov dobrovoľníkov. Od októbra 2002, na základe tohto zákona:

- Daňový úrad pripúšťa príjem pre dobrovoľníkov do €20 na týždeň a €700 na rok nezávisle od toho, aké sú ich skutočné náklady, a či jeden dobrovoľník vykonáva dobrovoľnícku službu v jednej alebo viacerých organizáciách. Tieto hodnoty v určitej časovej perióde podliehajú zmenám
- suma prekračujúca túto hodnotu výdavkov, napríklad náklady na telefón, známky, cestovné náklady atď. je všeobecne tiež považovaná ako nezdaniteľná čiastka. Na druhej strane ale v týchto prípadoch Daňový úrad požiada o zdokladovanie týchto nákladov. V prípadoch, ktoré sa nemôžu považovať za vhodné výdavky, refundácia sa bude považovať za príjem a tým bude podliehať zdaneniu. V týchto prípadoch musí organizácia informovať Daňový úrad o všetkých refundáciách dobrovoľníkom a dokázať, že ich vzťah nie je založený na forme „zamestnanec-zamestnávateľ“. Ak táto hodnota prevyšuje maximálnu možnú sumu a organizácia ich nemôže zdokladovať správnymi výdavkami, musí v princípe uhradiť daň a sociálny príspevok.
- ak organizácia nie je schopná zabezpečiť výdavky dobrovoľníkov, v takomto prípade dobrovoľníci ich môžu uviesť v daňovom priznaní a požiadať o ich refundáciu na základe určitých podmienok na konci fiškálneho roka.

8.5. Dobrovoľníctvo a rozvojová pomoc

Vláda v Holandsku podporuje rozvojové dobrovoľníctvo a jeho povedomie v krajine aj prostredníctvom rôznych aktivít, ale aj finančnou podporou. V októbri roku 2003 holandská vláda vydala Strategický plán „Spoločný záujem, Spoločná zodpovednosť“ („Mutual Interest, Mutual Responsibility“). Neprerušiteľná redukcia chudoby je hlavným cieľom tohto dokumentu, ďalej sa informuje o novom systéme stanovenia príslušného rámca pre rozvojovú prácu tretieho sektora v krajine. Holandsko chce špecifikovať dopredu do akej miery sa bude snažiť dosiahnuť Miléniové rozvojové ciele (Millenium Development Goals – MDGs) pre vzdelanie, životné prostredie a vodu, prevenciu proti AIDS a zdravotnú starostlivosť do roku 2015. Ročné zhodnocovania plnenia týchto cieľov budú posielané do parlamentu. V spolupráci s ďalšími ministerstvami – Ministerstvo zahraničných vecí bude posudzovať progres na obidvoch úrovniach, doma aj v zahraničí a záverečná správa bude aj publikovaná.

Holandska Národná Komisia pre Medzinárodnú Kooperáciu a Sústavný rozvoj – The Dutch National Commission for International Co-operation and Sustainable Development (NCDO) si osvojili ciele MRC ako svoj rámec pre komunikáciu do roku 2006. Navyše rozvojové oddelenie holandského Ministerstva zahraničných vecí dostane aj finančnú podporu pre zvyšovanie povedomia o MRC v Holandsku. Samotná práca sa vykonáva prostredníctvom projektov iných MVO, alebo priamo projektov a kampaní organizovaných MRC.

8.6. Záverečný komentár

Počas posledných rokov, dobrovoľníctvo v Holandsku sa teší veľkej podpore aj z politických radov čo sa týka infraštruktúry a stimulácie nových dobrovoľníckych aktivít. Hlavne v roku 2001, ktorý bol Medzinárodným rokom dobrovoľníctva podľa Organizácie Spojených národov, kedy sa v Amsterdame konal *XVI. IAVE Svetová dobrovoľnícka konferencia*, ktorá

tak oficiálne označila tento rok. To malo aj za následok postupnej politickej podpore dobrovoľníctva v Holandsku. Ale napriek tomu, dobrovoľníci v Holandsku nepoznajú žiadnu právnu formu a oficiálne definícia dobrovoľníka, ako ju uvádza Ministerstvo zdravotníctva, sociálnych vecí a telovýchovy, nezahrňuje kategóriu dlhodobého dobrovoľníctva, vyplácanie vreckového, zabezpečenie ubytovania, stravy a pod. Najviac neistá oblasť v dobrovoľníctve v Holandsku je v súvislosti s dobrovoľníkmi, ktorí prichádzajú vykonávať svoju dobrovoľnícku službu zo zahraničia. Nie stále je možné vyhovieť požiadavkám pre úrady ohľadom „dostatočného príjmu“, aby dostali oficiálne povolenie k pobytu. Podľa holandského zákona, zahraniční dobrovoľníci, ktorí sú podporovaní hosťujúcou organizáciou vykonávajú v skutočnosti ilegálne aktivity. Holandské úrady prakticky nemôžu podľa existujúceho zákona udeliť všeobecnú výnimku dlhodobým dobrovoľníkom a organizáciám, ktoré ich podporujú v otázke sociálnych výhod a daní. V praxi sa ale našlo riešenie, že dobrovoľníci, ktorí majú pobyt dlhší ako 3 mesiace sú považovaní za praktikantov (cvičencov) a „predstierajú“ s týmto legálnym modelom. Otázka však je, ako ďaleko takt a benevolentnosť daňových úradníkov môže ísť vo vzťahu k dobrovoľníkom a organizáciám.

9. TALIANSKO

9.1 Právna forma dobrovoľníkov v Taliansku: v Taliansku existuje viacero zákonov na reguláciu dobrovoľníctva a dobrovoľníckej služby –

Zákon o dobrovoľníctve

Zákon o spolupráci v sociálnej oblasti

Zákon o rozvoji a spolupráci v dobrovoľníctve

Zákon o Národnom dobrovoľníctve z marca 2001

Mobilita dobrovoľníkov: jedným z problémov pre dobrovoľníkov prichádzajúcich zo zahraničia je časté zamietnutie víz. Preto, že neexistuje kategória pre dobrovoľnícky servis, Konzulát sa rozhodne udeliť buď študentské, iný typ víz, alebo ich úplne zamietnuť. Dobrovoľníci prichádzajúci cez EDS majú priložený podporujúci list od Európskej komisie, ale nie vo všetkých prípadoch to pomôže. Ako odpoveď na tieto problémy, EDS a talianska vláda vytvorili 29. augusta 2001 právny predpis pre prichádzajúcich dobrovoľníkov. Takže postavenie dobrovoľníka v Taliansku nevyžaduje pracovné povolenie.

9.2. Popis jednotlivých zákonov

9.2.1. Zákon o dobrovoľníctve: taliansky Zákon o dobrovoľníctve z roku 1991 je len základným rámcom a je povinnosťou regionálnych úradov uzákoniť a použiť nariadenia v ich oblasti. Mieste úrady prakticky ustanovili podobné nariadenia podľa národného zákona.

Tento zákon zhodnocuje a podnecuje do veľkej miery prácu dobrovoľníckych organizácií a prínos dobrovoľníckej služby. Napriek tomu, netýka sa individuálnych dobrovoľníkov. Po právnej stránke zákon ustanovuje charakteristiky dobrovoľníckych organizácií a pravidiel týkajúce sa zamestnanosti. Zákon hovorí, že dobrovoľníci nemôžu mať žiadny pracovný vzťah, ani samozamestnanosť v organizácií v ktorej sa zapojení. Toto zadáva určité hranice pre dobrovoľnícke organizácie, kde môžu získať pracovníkov len v rámci limitu čo je nutné na vykonávanie pravidelnej činnosti. Zákon ďalej špecifikuje, že dobrovoľníci sa nepovažujú za zamestnancov, čo eliminuje akúkoľvek zodpovednosť na strane organizácie zabezpečiť akýkoľvek prínos pre dobrovoľníka, alebo platba daní pre daňové úrady a pod. Organizácie však na základe tohto zákona musia predložiť rozpočet a poistenie pre dobrovoľníka. Nie je povolená žiadna platba, okrem refundácie nákladov spojených s výkonom dobrovoľníckej aktivity.

9.2.2 Zákon o spolupráci v sociálnej oblasti: aktivity v oblasti sociálneho zabezpečenia a spolupráce v tejto oblasti sú zamerané na prínos služieb pre dlhodobo nezamestnaných

mladých ľudí bez predchádzajúcich pracovných skúsenosti, dospelých s nízkymi schopnosťami, mladých ľudí po ukončení štúdia a telesne postihnutých ľudí. Zákon reguluje prácu organizácií pracujúcich v sociálnej oblasti a ich dobrovoľníkov a podľa zákona, tieto organizácie majú za úlohu sledovať všeobecné záujmy spoločnosti a sociálnej integrácie občanov manažovaním zdravotnej starostlivosti, vzdelávacích služieb, vykonávaním rôznych aktivít v oblasti poľnohospodárstva, obchodu a ponúkaním služieb na dosiahnutie povedomia integrácie postihnutých ľudí do zamestnanosti a pod. Čo sa týka dobrovoľníctva, zákon pripúšťa pre organizácie mať okrem pracovníkov z radov svojich členov aj dobrovoľníkov, ktorí budú vykonávať aktivity bez nároku na finančnú odmenu, ale ich počet nesmie prekročiť hranicu 50% celkového počtu členov. Dobrovoľníci pod týmto zákonom majú právo na preplácanie nákladov spojených s výkonom služby a úrazové poistenie.

9.2.3. Zákon o rozvoji a spolupráci v dobrovoľníctve: talianska vláda pripúšťa možnosť podieľania sa na špecifickom programe v zahraničí. Táto talianska legislatíva rozoznáva mimovládne organizácie, organizujúce dobrovoľnícku službu v *krajinách tretieho sveta*. Základom tohto zákona je spolupráca s MVO, ktoré spĺňajú nutné požiadavky a môžu si získať oficiálnu akreditáciu z *Ministerstva zahraničných vecí*. Táto akreditácia dáva možnosť MVO pracovať aj v zahraničí na projektoch, ktorých prácu spolufinancuje aj talianska vláda. Zároveň sa taliansky úrad Ministerstva zahraničných vecí snaží implementovať jeho medzinárodnú spoluprácu s týmito organizáciami.

Zákon umožňuje talianskym občanom nad 18 rokov s profesionálnou alebo technickou kvalifikáciou, s požadovanými osobnými vlastnosťami príležitosť zúčastniť sa na medzinárodných dobrovoľníckych projektoch. Umiestnenia v zahraničí majú priemernú dobu pôsobenia dva roky. Dobrovoľníci sa musia podrobiť špeciálnemu školeniu aby pochopili hlavné otázky rozvoja spolupráce v krajine, kde budú pôsobiť a vykonávať dobrovoľnícku službu. Dobrovoľníci v týchto programoch sú platení limitovaným množstvom za ich prácu. Výška výplaty závisí od viacerých faktorov, ako napríklad miesto výkonu ich služby atď.

9.2.4. Zákon o Národnom dobrovoľníctve z marca 2001: dobrovoľnícka služba v Taliansku je regulovaná aj v tomto zákone, ktorý bol schválený Parlamentom 6. marca 2001. Po roku 2006 v Taliansku nebude povinná základná vojenská služba, potom si bude možné vybrať medzi vojenskou službou alebo civilnou službou. Ženy tak isto môžu vykonávať dobrovoľnícku civilnú službu. Zákon uvádza určité smernice pre vládu v oblasti kritérií výberu, doby výkonu služby (max. 1 rok) a ekonomickej kompenzácie udeľovaných dobrovoľníkom po právnej stránke. Do roku 2006, civilné dobrovoľníctvo bude prístupné len ženám medzi 18 a 26 rokom života a mužom, ktorí boli vylúčení z výkonu vojenskej služby zo zdravotného hľadiska. Tento systém ale nie je určený pre občanov mimo Európskej Únie. Dobrovoľníci môžu byť umiestnení buď v projektoch civilnej služby v Taliansku, alebo aj v zahraničí v Európe alebo v rozvojových krajinách. Zákon o civilnej službe uznáva hodnotu tejto služby ako formu neformálneho vzdelávania, ktoré prispieva k sociálnemu, kultúrnemu a profesionálnemu rastu dobrovoľníkov. Tento program koordinuje špeciálny úrad pod Národnou kanceláriou civilnej služby.

9.3. Zdravotná a sociálna starostlivosť o dobrovoľníkov

Dobrovoľníci mimo rámec právnej formy zákonov už popísaných, musia byť poistení proti úrazu, škodám organizáciou, cez ktorú vykonávajú službu. EDS pracuje mimo právnej formy, ale v tomto prípade dobrovoľníci dostávajú vreckové, ubytovanie, stravu a školenie cez hosťujúcu organizáciu. Tieto výhody sú považované za refundáciu výdavkov a preto nepodliehajú zdaneniu.

Nárok dobrovoľníkov na zdravotné poistenie a sociálne výhody v rámci štátu:

Podľa správy krajiny uskutočnenej tímom Štruktúry pre operatívnu podporu pre EDS, taliansky občania vykonávajúci dobrovoľnícku službu v zahraničí majú určitú ochranu

v rámci národného zdravotného poistenia ak majú vyplnený formulár E111, ktorý im zaručuje starostlivosť v pohotovostných prípadoch.

9.4. Dobrovoľníctvo a rozvojová pomoc

Taliansko bolo označené ako jednou zo strategických krajín pre rozvojovú kampaň, pretože v krajine nie je systém pre rozvojovú prácu. Ale na druhej strane je tu rozvinutý sociálne a mierové povedomie, ktoré zaujíma širokú verejnosť. Milénium kampaň rozvinula partnerstvo s mierovým hnutím, ktoré používa MRC ako prostriedok pre dosiahnutie mieru. Kampaň sa snaží podporovať rôzne aktivity v rozvojovej oblasti, vrátane dobrovoľníckych aktivít. Uskutočnila sa v októbri 2003 regióne mesta Perugia, kde boli prezentované všetky ciele ktoré sa snažia dosiahnuť na poli rozvojovej pomoci.

9.5. Záverečný komentár:

Všeobecne sa dá povedať, že právna úprava dobrovoľníctva je v Taliansku na dobrej úrovni a vcelku podporuje rozvoj či už krátkodobej alebo dlhodobej dobrovoľníckej služby. Napriek tomu, dlhodobá dobrovoľnícka služba je tak ako aj pre väčšinu ľudí z iných európskych krajín, veľká neznáma. Dokonca aj mnohým dobrovoľníckym organizáciám chýbajú informácie o právnej a administratívnej pozícii ich dobrovoľníkov.

10. Európska dobrovoľnícka služba, (EDS)

Európska dobrovoľnícka služba (EDS) je program Európskej Únie, založené Európskou Komisiou začiatkom roku 1996. Mladým ľuďom od 18 do 25 rokov ponúka príležitosť pracovať ako dobrovoľníci počas 6 alebo 12 mesiacov na neziskovom projekte v zahraničí. Od mája roku 2000, EDS bola začlenená do *programu Mládež*, programu Európskej Únie, ktorý propaguje mobilitu mladých ľudí prostredníctvom medzinárodných aktivít s dimenziou neformálneho vzdelávania, ako sú mládežnícke výmeny, dobrovoľnícka služba, mládežnícke iniciatívy a školenia pre pracovníkov s mládežou. Program je otvorený pre mládež v 31 Európskych krajinách a ponúka možnosti pre mladých ľudí vo formách skupinových výmen, alebo individuálnej dobrovoľníckej práci. Mládežnícky program začal v jari 2000, ale zahŕňa a je založené na skúsenostiach z bývalých programov Mládež v Európe a EDS.

10.1. Priority 2005

- zahrnutie mladých ľudí s menšími príležitosťami
- presadzovanie diverzity a konkrétnej redukcie všetkých foriem rasizmu a xenofóbie
- pokračovanie Európskej kooperácie na politickej úrovni na mládežníckom poli

EDS je jednou z mnohých príležitostí pre mladých ľudí zapojiť sa do Európskej projektovej práce. EDS projekt získava z interkulturálnej skúsenosti, buduje na nadnárodnom partnerstve medzi mládežníckymi organizáciami a dobrovoľníkmi. Presadzuje aj miestne projekty, ktoré sú založené na všestrannej spolupráci.

Partnerstvo: dobrovoľník, vysielajúca a hostujúca organizácia sú kľúčovými partnermi v projekte EDS. Vôľa blízkej spolupráce medzi týmito tromi stranami je rozhodujúca pre úspešné zvládnutie.

10.2. Závazok: partneri zapojení do projektu EDS očakávajú od každého jedného kľúčové venovanie času a energie k úspešnej realizácii projektu.

10.3. Medzikultúrna činnosť v rámci dobrovoľníctva

Recipročný výukový proces, kde každý získava zo spoznávania iných kultúr. Navyiac, je to takisto výzva, ak berieme do úvahy, že dobrovoľníci nielenže zažijú čo je dopredu

naplánované, ale aj udalosti s ktorými neuvažovali. Dobrovoľníci prichádzajú z rôznych typov pôvodu a spoločnosti. Mladí ľudia musia zobrať do úvahy veľa dôvodov predtým, než povedia svoje ÁNO aby sa stali dobrovoľníkmi. Mládežnícky program nastoľuje zopár otázok ktoré treba brať do úvahy:

- aká je motivácia samotného dobrovoľníka
- v akých oblastiach chcú dobrovoľníci vykonávať dobrovoľnícku službu je dôležité pre dosiahnutie úspešnej skúsenosti
- na akú dlhú dobu sa chcú mladí ľudia zaviazat' v projektoch EDS, vrátane času hľadania projektu, samotnej prípravy, školenie a administratívneho zabezpečenia

Dokument týkajúci sa Európskej dobrovoľníckej služby a jej implementácie sú k dispozícii pre strany, ktoré sa jej zúčastňujú a obsahuje:

- *práva a povinnosti*, ktorých základným cieľom je objasnenie úlohy ktorú majú v spoločne dosiahnuteľnom dobrom prostredí pre projekt EDS
- *smernice pre školenie dobrovoľníkov EDS*, je určený komukoľvek kto sa zaoberá prípravou školenia a tréningov dobrovoľníkov EDS. Toto školenie dobrovoľníkov je základom pre podporu a smerovanie, ktoré je poskytované dobrovoľníkom pred, počas a po dobrovoľníckej službe.

10.4. Nafym Iuventa

Za *Mládežnícky program* je zodpovedná Európska Komisia v Bruseli (DG Education and Culture) a EDS má v každej programovej krajine Národnú agentúru, ktorá zabezpečuje všetky informácie, ktoré zúčastnené strany potrebujú. V Slovenskej republike národnou agentúrou je **IUVENTA – NK MLÁDEŽ** (Národná Agentúra pre Mládežnícku mobilitu) v kooperácii s regionálnymi konzultantami.

Iuventa NK Mládež

Búdková cesta 2, 811 04

Bratislava

Tel: 02/59296301

Email: nafym@iuventa.sk

11. European Diaconal Year Network, (EDYN)

EDYN je sieť organizácií zaoberajúcich sa dobrovoľníckou službou. Koncept začal v Nemecku pred 40 rokmi a členmi sú organizácie ktoré posielajú a prijímajú dobrovoľníkov po celom svete. Okolo 3000 mladých ľudí sa zúčastňuje tejto služby po dobu 10-12 mesiacov. Miesta výkonu sú detské domovy, centrá pre ľudí s fyzickým a mentálnym postihnutím, nemocnice, sociálne projekty (drogovo závislí, bezdomovci, utečenci) a umiestnenia v cirkevných zboroch. Sieť pracuje tiež s partnermi v Južnej a Východnej Európe, rozvíjajúca podobnú dobrovoľnícku sociálnu prácu. EDYN je členom **Asociácie dobrovoľníckych organizácií /Association of Voluntary Service Organisations/ (AVSO)**. AVSO je medzinárodná mimovládna organizácia, formujúca Európsku platformu národných a medzinárodných neziskových organizácií aktívnych na poli dlhodobej dobrovoľníckej služby. Ciele tejto siete a ich členov sú:

8. zabezpečovať príležitosti pre dlhodobú dobrovoľnícku službu v sociálnych a vzdelávacích inštitúciách, projektoch a cirkevných kongregáciách
9. organizovať výmeny dobrovoľníkov
10. koordinovať pomoc a podporu programov členov siete
11. podeliť sa a získať nové skúsenosti od členov a podporovať sa navzájom
12. rozvíjať bežné štandardy a ciele pre Kresťanskú dobrovoľnícku službu

13. podporovať dobrovoľnícku službu v rámci cirkvi a spoločnosti

Členmi EDYN-u sú dobrovoľnícke organizácie z nasledovných krajín: Rakúsko, Belgicko, Česká Republika, Dánsko, Estónsko, Francúzsko, Nemecko, Maďarsko, Taliansko, Holandsko, Poľsko, Slovensko, Švédsko, Veľká Británia a USA.

11.1. Ciele a štandardy organizácie EDYN:

V centre stojí osobný a spirituálny rozvoj dobrovoľníka cez skúsenosti v sociálnej práci v zahraničí alebo v domácej krajine. Konkrétne ciele sú:

- umožniť dobrovoľníkom medzikultúrne a ekumenické poznávanie
- povzbudzovať ich poznanie sociálnej a politickej zodpovednosti
- prehľbovať cestu viery cez praktické zapojenie dobrovoľníka
- rozvoj pracovných skúseností
- zvýšenie ich kapacity komunikovať a pracovať v skupinových situáciách
- pomoc pri rozhodovaní dobrovoľníka o smerovaní v živote

Všeobecné pravidlá zahŕňujú prípravu a smerovanie cez pravidelné konferencie a semináre organizované pre dobrovoľníkov, osobnú kontrolu a smerovanie v mieste pôsobenia, kontaktom so zamestnancami členských organizácií, zdravotné a úrazové poistenie atď.

11.2. Fungovanie organizácie EDYN: založené na týchto cieľoch a štandardách, členovia EDYN sa podporujú medzi sebou cez Výročné stretnutia, pracovné skupiny, multilaterálne projekty a distribúciou podkladov. Cez výmenu dobrovoľníkov medzi samotnými programami je živý kontakt medzi členmi. EDYN má zastúpenie v Asociácii dobrovoľníckych organizácií (AVSO), ktorá intervenuje v oblasti európskych otázok týkajúcich sa dobrovoľníckej služby.

Financovanie: k finančným príspevkov od samotných dobrovoľníkov, cirkví miest kde sa vykonáva dobrovoľnícka služba, členovia EDYN dostávajú finančnú podporu z programu Európskej dobrovoľníckej služby Európskej Únie (EDS), národných úradov vlády, ktoré podporujú dobrovoľnícku službu a z nadácií. Vykonávanie dobrovoľníckej služby nie je lacné. Zahŕňa náklady ktoré sú priamo spojené s jednotlivcami: ubytovanie a strava, zdravotné a úrazové poistenie a vreckové. Ak on/a vykonávajú dobrovoľníctvo v inej krajine, je potrebné rátať aj s cestovnými nákladmi, prípadne vybavenie víz a jazykové kurzy. Okrem týchto nákladov je nutné prirátavať výdavky na prípravu konferencií a seminárov počas služby pre dobrovoľníkov, nájdenie vhodných miest, kde by dobrovoľníci vykonávali dobrovoľnícku službu, získavanie a absolvovanie pohovorov s dobrovoľníkmi, vybavovanie víz, hľadanie finančných prostriedkov /fundraising/ atď. Napríklad priemerné náklady na jeden rok a miesto pre dobrovoľníka v Západnej Európe a Severnej Amerike je okolo €10.000, v centrálnej a východnej Európe medzi €3.500 - €7.000. Každá členská organizácia má svoj vlastný finančný model na krytie týchto nákladov. Všetky organizácie požadujú o finančný príspevok v určitej čiastke, ale žiadna organizácia nevyžaduje od dobrovoľníka uhrádzať celú sumu nákladov. Ak sú kandidáti, ktorí si naozaj nemôžu dovoliť uhradiť príslušnú sumu, organizácia sa snaží spolu s dobrovoľníkom nájsť nejaké riešenie, (napr. sponzorstvo cez cirkevný zbor, nadácie a pod.).

11.3. Seniorský dobrovoľnícky program

Organizácia EDYN založila *Seniorský dobrovoľnícky program* v r. 2005. Tento program sa začal ako myšlienka na výročnej konferencii pred dvoma rokmi vo Varšave. Momentálne sú k dispozícii cez členov EDYN v Rakúsku, Estónsku, Francúzsku, Maďarsku, Taliansku a Holandsku. Tento program je naprojektovaný tak, aby mal čo najmenej administratívnych úkonov. Základom je katalóg miest pre vykonávanie dobrovoľníckej služby, ktoré opisujú podrobne inštitúciu, prácu, minimálnu dobu pôsobenia cez dobrovoľnícku službu (obvyčajne najmenej 2 mesiace) a prostredie, ktoré je aktualizované priebežne, aj v súvislosti s časom,

kedy môžu dobrovoľníci nastúpiť. Tento katalóg je prístupný k nahliadnutiu pre všetkých seniorov, ktorí sú zaregistrovaní na vysielací program a rozhodnutie je na samotných jednotlivcoch, ktoré miesto si vyberú pre svoje pôsobenie kontaktovaním buď členov EDYN, alebo priamo samotnej inštitúcie Členovia organizácie ktorí sú zapojení do tohto procesu si nárokuje administratívny poplatok, ktorý teraz činí od €100-150 pre každého jednotlivca, ktorý je úspešne umiestnený.

B. Dobrovoľníctvo v rámci humanitárnej a rozvojovej pomoci

Medzinárodná perspektíva pre komunikačné stratégie pre Miléniové rozvojové ciele (Millennium development goals MDGs).

Už v roku 1994, diskusie v organizácii OECD (Organisation for economic Co-operation and Development) prízvukovali použitie rozvojových cieľov – podobné dnešným MRC a zaangažovanie verejnej mienky o rozvojovej spolupráci a ako zlepšiť jej efektívnosť. Prvoradý záujem rozvojových expertov a expertov v komunikácii je začať prístup k problému s konkrétnym riešením a vyvodzovaním výsledkov, progres v riešení redukcie chudoby a pod. Tento nový prístup tiež zlepšil komunikáciu so skeptickým názorom verejnosti. Je stanovených osem Miléniových rozvojových cieľov; prvých sedem cieľov je výsledkom, ktorý sa očakáva v rozvojových krajinách, a ôsmy cieľ sa sčasti týka krajín tretieho sektoru. 189 členských štátov OSN sa zaviazalo k dosiahnutiu týchto cieľov. Bohaté krajiny musia poskytnúť zväčšenú pomoc a odpustenie dlhu, zároveň aj prístup na ich trh a technológiu.. MRC reprezentujú Globálne Partnerstvo pre Rozvoj (OSN Millennium kampaň).

MRC stanovené organizáciou UNDP sú:

1. znížiť extrémnu chudobu a hlad – cieľom do roku 2015 je znížiť počet ľudí žijúcich za menej ako dolár na deň a tých, ktorí trpia hladom na polovicu
2. dosiahnuť univerzálnu základnú vzdelanosť – cieľom do roku 2015 je zaistiť, že všetky dievčatá a chlapci ukončia základnú školu
3. presadzovanie rovnoprávnosť pohlavia
4. redukcia úmrtnosti detí – cieľom do roku 2015 je redukcia úmrtnosti o 2/3 medzi deťmi do 5 rokov
5. zlepšiť zdravie žien počas tehotenstva – cieľom do roku 2015 zredukovať úmrtnosť žien pri pôrode o 3/4.
6. zásahy proti HIV/AIDS, malárii a ostatným chorobám – cieľom do roku 2015 je zastaviť rozširovanie týchto chorôb
7. zabezpečiť ochranu životného prostredia – do roku 2015 zredukovať na polovicu počet ľudí, ktorí nemajú prístup k pitnej vode, do roku 2020 dosiahnuť významné zlepšenie minimálne 100 miliónov ľudí
8. rozvíjanie globálneho partnerstva pre rozvoj. Hlavné ciele sú:
 - ďalší rozvoj a redukcia chudoby, na národnej aj medzinárodnej úrovni
 - adresovať najmenej rozvinutým krajinám špeciálnu pomoc
 - riešiť problém zadlženia krajín tretieho sveta
 - rozvoj riadnych pracovných príležitosti pre mladých ľudí
 - v spolupráci s farmaceutickými spoločnosťami poskytnúť prístup k nevyhnutným liekom pre rozvojové krajiny
 - v kooperácii so súkromným sektorom sprístupniť výhody nových technológií – konkrétne informačných a komunikačných technológií

EURÓPA:

1. CONCORD – European Confederation for Relief and Development

Concord: konfederácia sa skladá z 18 medzinárodných sietí, 19 národných asociácií z Európskych krajín a kandidátskych krajín do EÚ a tie reprezentujú viac ako 1500 európskych MVO a platforiem.

Členovia konfederácie Concord: Národné organizácie z krajín: Belgicko, Česká republika, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Malta, Maďarsko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko, Španielsko, Švédsko, Spojené Kráľovstvo, Taliansko.

Hodnoty konfederácie Concord

Hlavnými vlastnosťami konfederácie je schopnosť prispôbiť bežné postoje rozdeľovania vedomostí a zvyšovania potenciálu zaoberaním sa otázkami týkajúcimi sa európskej rozvojovej politiky. Sila tejto organizácie je v jej schopnosti predpokladať vývoj vzťahov severu a juhu, aby zabezpečila že severné a južné MVO sú schopné reagovať na súčasný stav a zároveň sa podieľať v tvarovaní budúcej agendy spolupráce európskeho rozvoja. Práca konfederácie je vykonávaná jej členmi, rozdelenými do špecifických pracovných skupín, v závislosti od ich skúseností. Tieto pracovné skupiny sa pripájajú k politickým diskusiám a prispievajú k zlepšeniu formovania európskej politiky ovplyvňujúcich spoluprácu a humanitárnu pomoc. Sekretariát je zodpovedný za koordináciu aktivít, zdieľanie informácií a finančné a administratívne aspekty organizácie.

1.1. Ciele

Existuje spoločná potreba priniesť nové dimenzie práce do hnutia MVO, ktoré posilnia ich jednotu. Toto môže byť dosiahnuté propagáciou týchto záujmov. Preto konfederácia Concord chce dosiahnuť nasledujúce ciele:

- koordinovať spoluprácu medzi MVRO aby mohla ovplyvniť politické diskusie a formovanie stratégie pre rozvoj a humanitárne otázky na európskej úrovni
- zlepšiť právomoc a pevne presadzovať politické záujmy európskych MVRO ako strategických partnerov Európskej Únie a jej členov
- zaistiť stabilný a kvalitný prístup k finančným prostriedkom Európskej únie
- presadzovať kvalitnú prácu MVRO, konkrétne prácu týkajúcu sa s občianskou spoločnosťou na juhu.
- prispievať do rozširovania zdrojov na úrovni MVRO stimuláciou nových stratégií založených na zdieľaní, kooperácii a vzájomnej konzultácii

1.2. Princípy:

Práca konfederácie je sprevádzaná nasledujúcimi princípmi:

7. plná spolupráca všetkých typov MVRO, aby návrhy od konfederácie boli reprezentatívne a správne.
8. zdieľanie vedomostí a schopností aby sa zlepšila práca medzi členmi organizácie.
9. dobré vedenie a transparentnosť
10. sekretariát je k dispozícii všetkým členom a svoju prácu si zakladá na skúsenostiach svojich členov v južných krajinách
11. pracovné skupiny sú hlavným dynamickým aspektom štruktúry konfederácie Concord

1.3. Priority:

Nasledujúce priority boli identifikované pre nadchádzajúce roky. Tieto boli postavené podľa ich závažnosti, princípov dobrého vedenia a efektivity, aby sa dosiahli konkrétne výsledky ktoré podporujú rozvojové krajiny.

- aktívny monitorovací systém členských štátov, aby sa zabezpečil fakt, že rešpektujú ich záväzkov venovať 0,7% HDP pre rozvojovú pomoc
- formulovať úlohu severných rozvojových MVO smerom k ich južným partnerom, aby sa posilnila schopnosť južných partnerov a vyhovel sa ich požiadavkám
- založenie vážneho partnerstva s európskymi inštitúciami zakladajúcimi na vzájomnom rešpektovaní sa a pochopení, ktoré vedie ku konkrétnym výmenám v rôznych rozvojových oblastiach a otázkach
- vypracovať mechanizmus na zlepšenie legality a reprezentatívnosti rozvojových MVO
- monitorovanie európskej zodpovednosti ako nástroja na rozšírenie a reformy európskej kontroly

2. NGO VOICE (Voluntary Organisations in Cooperations in Emergencies)

je sieť MVO po celej Európe, ktoré sú aktívne v oblasti humanitárnej a rozvojovej pomoci, vrátane núdzovej pomoci, rehabilitácie, aktivity pri katastrofách a prevencie konfliktov. Organizácia Voice bola založená v roku 1992, vlastný sekretariát bol založený v roku 1993 pod záštitou Liaison Committee of European Development NGO. V Marci 2001 Voice začala pôsobiť ako nezávislá sieť MVO s viac ako 90 členmi.

2.1. Význam organizácie

Základným a podstatným významom organizácie je osvojiť si prepojenie humanitárnej a rozvojovej pomoci medzi MVO.

- Voice ma za cieľ uľahčiť kontakty s Európskou Úniou a rozvíjať kolaboráciu s medzinárodnými humanitárnymi organizáciami
- Voice vystupuje ako hovorca hodnôt a špecifických čít humanitárnych MVO a dáva im príležitosti na diskusiu a spoluprácu, ako aj služby, ktoré pomôžu vyhovieť humanitárnym potrebám.
- organizácia je priamou jednotkou na spoločné aktivity zahrňujúce množstvo MVO alebo organizačných sietí
- Voice uskutočňuje tieto ciele prostredníctvom štyroch typov služieb: vypracovanie informácií, navrhovanie podnetov na diskusie, poskytovanie politického vyjadrenia k spoločným otázkam MVO a rozvoj spolupráce ich siete.

2.2. Ciele organizácie:

- Voice, - európska sieť mimovládnych humanitárnych organizácií už existuje 10 rokov a má viac ako 90 členov. Stálym cieľom organizácie je zlepšiť všeobecne kvalitu a efektivitu humanitárnej a rozvojovej pomoci hlavne uľahčením a sprístupnením vzťahov medzi MVO a ich donormi.
- členovia organizácie sú zdrojom expertízy, skúseností a informácií z oblasti, kde informujú o činnosti na európskej úrovni. Ako vitálna sieť, členstvo a prítomnosť v aréne profesionálnych vzťahov, ktoré pozitívne ovplyvňuje tvorbu pravidiel a predpisov na európskej úrovni, má za úlohu priniesť pomoc tým, ktorí to potrebujú v prvej fáze ale aj členským organizáciám samotným.
- členovia majú tak isto vysoký stupeň expertízy vo všetkých oblastiach humanitárnej pomoci a prezentuje ich vo všetkých regiónoch z globálneho hľadiska kde je to

potrebné. Sieť týchto organizácií predstavuje široké spektrum humanitárnych organizácií zo všetkých krajín Európskej Únie, (vrátane Nórska a Švajčiarska).

- Voice je uznávaná ako vedúca sila pre otázky humanitárnej pomoci inštitúcií v EÚ s profilom a dobrou reputáciou v EÚ aj mimo nej.
- organizácia, ako finančne nezávislá sieť, môže zvýšiť otázok politicky citlivých v mene svojich členov a tak isto zohráva silnú obhajovaciu úlohu.
- Voice má známy mandát na posilnenie „špeciálneho charakteru“ humanitárnej pomoci a zvýšenie jej kvality a efektivity. Organizácia je tiež zaviazaná k presadzovaniu kvalít a profesionalizmu medzi svojimi členmi.

Spomedzi niekoľkých medzinárodných sietí MVO pracujúcich v humanitárnych otázkach, Voice je jediná európska sieť organizácií, ktorá pracuje vo vzťahu k EÚ. Okrem Európskeho parlamentu a iných dôležitých inštitúcií, Voice má pozitívny a produktívny vzťah s ECHO (Oddelenie humanitárnej pomoci v Európskej komisii) a reprezentuje polovicu partnerov ECHO. Sprostredkuje ďalej prepojenie medzi svojimi členmi a ďalšími organizáciami zaoberajúcimi sa zabezpečením humanitárnej pomoci aby sa prehĺbila spolupráca. Ďalej poskytuje prepojenie medzi relevantnými UN inštitúciami: (napr. OCHA /United Nations Office for the coordination of Humanitarian affairs/, UNHCR /United Nations children's fund/, WFP /World food program/), medzinárodné organizácie a akademickí členovia. Organizácia má bohaté skúsenosti v implementovaní samofinancovania spoločných projektov, tak aby z toho mali prospech nielen členovia, ale aj široká komunita humanitárnej pomoci. Organizáciu tvoria zamestnanci, ktorí sa tomu venujú a zaručujú, že členovia sú stále informovaní o rozvoji v humanitárnej pomoci.

3. ASA - Európska sieť pre rozvoj a vzdelanie

ASA Program a jeho partneri organizujú trojmesačné pracovné a študijné pobyty pre mládež z Nemecka a iných európskych krajín v Afrike, Ázii, Latinskej Amerike a juhovýchodnej Európe. Program propaguje výmenu a poznávanie vo svete cez osobnú skúsenosť. ASA ponúka tréningové školenia pre mladých ľudí z Európy, štipendium na pobyt vrátane poistenia a cestovného. ASA je sieť pre štúdium v oblasti rozvoja politiky adresovaná študentom a mladým profesionálom, táto sieť spája ľudí, ich projekty a iniciatívy s novými myšlienkami rozvoja po celom svete. Je to nezisková organizácia, ktorá nijako nepodlieha žiadnej politickej strane. Od roku 1982, ASA je vedená Carl Duisberg Society (Carl Duisberg Gesellschaft, CDG), ktorá sa spojila spolu s German Foundation for International Development (Deutsche Stiftung für internationale Entwicklung DSE) do Inwent v lete roku 2002. Aktívna a oddaná spolupráca terajších a bývalých účastníkov je hlavnou príčinou, prečo ASA je živé a produktívne fórum. Vzájomné porozumenie a nové riešenia sa rozvinú cez spolupracujúcich ľudí. ASA podporuje túto myšlienku a ponúka študentom a mladým profesionálom zmenu pohľadu počas troch mesiacov práce a štúdiu v Afrike, Ázii, Latinskej Amerike a juhovýchodnej Európy organizovanej a financovanej ASA programom. ASA intenzívne pripravuje účastníkov na ich pobyt a podporuje aby priniesli po ich návrate späť ich skúsenosti do ich osobného a profesionálneho prostredia.

3.1. Ciele programu ASA

ASA má za cieľ **dosiahnuť** aby viac študentov a mladých ľudí

- sa zaoberalo globálnymi otázkami
- sa zaviazalo k stálemu sociálnemu rozvoju
- hľadalo partnerstvá a konštruktívne záujmové manažovanie medzi rôznymi kultúrami, ako aj medzi chudobnými a bohatými krajinami

a **ponúkali** *Účastníkom* osobnú skúsenosť a profesionálnu perspektívu, medzilultúrnu a sociálnu spôsobilosť

Partnerským organizáciám, konkrétnu podporu s pomocou osobného zaviazania a profesionálnych znalostí účastníkov, výmenou a vytváraním siete spolupracovníkov s organizáciami na severe. Veľa účastníkov stále udržiava kontakty s hosťujúcimi organizáciami počas viacerých rokov po skončení služby a podporujú túto otázku v Nemecku rôznymi publikáciami a solidárnou prácou.

3.2. Výmena dobrovoľníkov

ASA organizuje a financuje výmenu ľudí z juhu, východu a západu v (severovýchodných) projektoch, ktoré trvajú šesť mesiacov - tri mesiace v Nemecku a tri mesiace v hosťujúcej krajine. Spoločná spolupráca v kolektívnom duchu umožňuje uchádzačom prežiť bežné problémy a vzájomnú závislosť medzi juhom, východom a severom v projektoch organizovaných spoločne s Európskymi partnerskými organizáciami.

3.3. Financovanie

V roku 2004 ASA je financovaná z fondov Federálneho ministerstva ekonomickej kooperácie a rozvoja, Federal states Baden–Württemberg, Bayern, Berlin, Bremen, Hamburg Hessen, Mecklenburg-Vorpommern, Nordrhein-Westfalen, Sachsen, Sachsen-Anhalt, DEZA (Švajčiarsko), poplatkami od účastníkov a od InWent, predtým Carl-Duisberg Society (CDS) a Nemeckého združenia pre rozvoj (DSE). ASA chce dosiahnuť ciele v spolupráci s podnikateľmi, ktoré nasmerujú ich aktivity v sociálnej zodpovednosti. Severo-južné výmenné projekty sú realizované spoločne s partnermi a podporované z Nemecka.

4. VSO – Voluntary Service overseas (Dobrovoľnícka služba v zahraničí) – Spojené kráľovstvo

VSO bola zvolená v roku 2004 ako najlepšia medzinárodná rozvojová charitatívna organizácia v kategórii Medzinárodná a rozvojová pomoc na Udeľovaní cien charitám 2004 za jej prácu v presadzovaní nových prístupov v globalizácii dobrovoľníctva. Jej koncepcia dobrovoľníctva sa zmenila dramaticky počas jej niekoľkoročného pôsobenia. Organizácia už neposiela len mladých ľudí ktorí práve skončili svoje štúdium – dnes priemerný vek dobrovoľníka je 38 rokov. VSO je poprednou rozvojovou charitou so skoro 2000 skúsenými profesionálnymi pracovníkmi, momentálne pracujúcimi vo viac ako 40 krajinách. Organizácia odpovedá svojou činnosťou na požiadavky od vlád a organizácií v jednotlivých komunitách po celej Ázii, Afrike a východnej Európe. Dobrovoľníci sa usilujú poskytnúť ich skúsenosti miestnym ľuďom, takže ak sa vrátia späť do svojej krajiny, ich skúsenosti ostanú medzi ľuďmi kde pôsobili. Dobrovoľníci môžu byť medzi 20-75 rokom života a musia mať formálnu kvalifikáciu a nejakú pracovnú skúsenosť. Pravidelné umiestnenia sú na dva roky a dobrovoľník má zabezpečené ubytovanie a miestne úľavy, ako aj cestovný lístok a poistenie. VSO aktívne prijíma dobrovoľníkov počas celého roka. Rozsah pracovných príležitostí je široký a zahŕňa prácu poradcov podnikateľov, učiteľov, sociálnych pracovníkov, zdravotníckych profesionálov, konzultantov manažmentu, vojenských biológov, účtovníkov a farmárov.

4.1. História organizácie VSO

Voluntary service overseas bola založená už nežijúcimi Alec a Mora Dickson s podporou Inter Church Aid (teraz Christian Aid) a zomrelým Biskupom Portsmouth, ktorý poslal list pre noviny Sunday Times na podporu jeho vízie. 15. mája 1958 prví dobrovoľníci VSO (osem 18 ročných mužov) opustilo Spojené Kráľovstvo na jeden rok, aby absolvovalo dobrovoľnícku

službu v rozvojových krajinách – Ghana, Nigéria, Severná Rhodesia (Zambia) a Sarawak. Niektorí z prvých dobrovoľníkov sú stále v kontakte s organizáciou VSO, ktorá má stále programy v Ghane, Nigérii a Zambii. Odvtedy viac ako 30.000 dobrovoľníkov slúžilo vo viac ako 70 krajinách sveta.

Dobrovoľníci VSO

Mnoho bývalých dobrovoľníkov VSO sa stali prominentmi v ich oblasti pôsobenia. Významný počet z bývalých dobrovoľníkov sa stali, alebo stále sú novinármi. Niektorí z dobrovoľníkov sa stali dokonca aj politikmi, dobre známymi spisovateľmi, duchovnými, podnikateľmi, šéfmi polície a pedagógmi.

4.2. Činnosť VSO

4.2.1. Na medzinárodnej úrovni:

VSO je medzinárodná rozvojová charitatívna organizácia, ktorá pracuje prostredníctvom dobrovoľníkov. Vízia organizácie je svet bez chudoby, v ktorom ľudia pracujú spoločne na naplnení ich potenciálu. VSO privádza ľudí k spoločnému rozdeleniu skúseností, kreativity a poznávania na vybudovanie „spravodlivého“ sveta. VSO víta dobrovoľníkov z rôznych krajín, ktorých rozsah stále stúpa, rôzneho vzdelania a prostredia z ktorého prichádzajú a rôznych vekových kategórií. Národné agentúry v Kanade, Keni, Holandsku, Filipínach a Indii získavajú dobrovoľníkov a ich medzinárodný prístup dovoľuje kombinovať a učiť sa z bohatej rozmanitosti a rôznych perspektív.

4.2.2. Na národnej úrovni

Aj v domácej krajine tisíce ľudí poskytujú svoj čas na podporu organizácie. V Spojenom Kráľovstve pôsobí sieť 70 miestnych skupín zaberajúcich územia od Cornwall až po Škótske vrchy. Tieto skupiny nielenže podporujú VSO, ale spájajú komunity v Británii s niektorými z najchudobnejších častí sveta. Organizáciu VSO stojí £15.000 ročne získať, vyškoliť a vyslať jedného dobrovoľníka. Na to, aby pokryla požiadavku vysielania dobrovoľníkov, VSO potrebuje finančnú podporu. 2000 VSO dobrovoľníkov pracujú s miestnymi spolupracovníkmi a komunitami cez rozvojový svet a východnú Európu.

4.3. Riešenie problémov v rozvojových krajinách

Organizácia VSO má svoj individuálny prístup k rozvojovým otázkam. Namiesto posielania jedla a peňazí, posielajú ženy a mužov zo širokého záberu profesií ktorí chcú mať šancu urobiť niečo konkrétne v boji proti chudobe. Títo dobrovoľníci pracujú v partnerstvách so svojimi kolegami a komunitami na rozdeľovaní schopností a učenia sa a spoločne sa snažia dosiahnuť zmenu. Ale musia byť realistický v ich očakávaniach. Organizácia je zviazaná dlhodobými rozvojovými cieľmi a dlhodobými partnerstvami a zameriava sa radšej na trvalý rozvoj ako na krátkodobú pomoc v určitých problémoch. VSO tiež pracuje na adresovaní a určení štrukturálnych prekážok, ktoré zabraňujú ľuďom uplatňovať si svoje práva. Používajú ich skúsenosti a podpornú sieť na spoločnej spolupráci na dosiahnutie zmien v politike a praktikách, - v bohatých a chudobných krajinách, ktoré môžu zredukovať znevýhodnenia. VSO je zďaleka najväčšou nezávislou dobrovoľníckou organizáciou s vysielaním dobrovoľníkov na svete. Od roku 1958 organizácia vyslala viac ako 29.000 dobrovoľníkov pracovať v krajinách ako Afrika, Ázia, oblasť Karibiku, Pacifická oblasť a v poslednom čase aj východná Európa ako odpoveď na požiadavky od partnerov. V týchto dňoch má organizácia okolo 1500 ľudí pracujúcich vo svojich umiestneniach v týchto oblastiach.

4.4. Partnerská spolupráca

S kontaktov priamo s VSO dobrovoľníkmi je potvrdenie skutočnosti, že získali zo svojich skúseností, či už osobne, alebo profesionálne, a rovnakou mierou aj prispeli do komunity, kde pôsobili. Mnohí z nich sú nadchnutí aké fascinujúce bolo preskúmať inú kultúru z prvej ruky.

Ini poukazujú na priateľstvá, ktoré si vytvorili. Ale mnoho z nich určite potvrdí, ako sa rozšíril ich profesionálny talent a ako sa naučili novým zručnostiam, ktoré po príchode späť do svojej krajiny výrazne obohatili zvolenie ich budúcej kariéry. Ak bola niekedy pravda, že „dostávame len to, čo my poskytneme“, VSO je toho dôkazom. Táto skutočnosť dala príležitosť dobrovoľníkom aby sa postavili proti mylnej predstave charakteristík rozvojových krajín. V terajších podmienkach je dôležité viac ako nikdy predtým, aby sme pracovali spolu na dosiahnutie globálnej komunity, kde ľudia všetkých krajín sú považovaní za rovnocenných, učiť sa jeden od druhého a deliť sa o základné princípy práv a povinností ako globálni občania. VSO buduje na týchto skúsenostiach a záleží jej na podpore a rozsahu globálnych vzdelávacích aktivít.

5. Horizont 3000 - Rakúsko

Horizont 3000 je mimovládna organizácia pre rozvoj a špecializuje sa na:

- realizovanie a monitorovanie projektov a programov rozvojovej spolupráce
- umiestňovanie miestnych a medzinárodných expertov v oblastiach ich pôsobenia
- agitácia vzťahov s verejnosťou a lobovanie (v rámci čestných aktivít)

Tieto činnosti Rakúskej rozvojovej spolupráce garantujú služby vysokej kvality a nechávajú priestor pre ďalší dynamický rozvoj Horizontu3000 ako spôsobilé centrum pre financovanie verejných projektov a umiestňovanie expertov.

5.1. Vízia organizácie: *všetci ľudia majú právo na slušné a poriadne životné podmienky a právo na sebarozhodovanie, bez rozdielu kultúry, pohlavia a vierovyznania.* Hlavnými používateľmi a prijemcami aktivít organizácie Horizont 3000 sú znevýhodnení ľudia žijúci v rozvojových krajinách. Prostredníctvom konštruktívneho dialógu s partnerskými organizáciami v tejto oblasti, Horizont3000 vytvára spoločné projekty a programy na určenie problémov chudobných.

5.2. Partnerské organizácie: Horizont3000 spolupracuje s krajinami v centrálnej a južnej Amerike, v južnej, západnej a východnej Afrike, v južnej a východnej Európe a v Ázii. Horizont3000 spolupracuje s nasledujúcimi krajinami cez umiestnenia odborníkov v oblastiach, sú to: Uganda, Keňa, Tanzánia, Mozambik, Zimbabwe, Brazília, Ekvádor, Nikaragua a Papua Nová Guinea.

5.3. Projekty a programy s partnerskými krajinami – stratégia:

Projekty a programy sú navrhované podľa požiadaviek a problémov partnerských organizácií na juhu a východe. Všetky riešenia sú brané do úvahy prostredníctvom konštruktívneho dialógu, kedy sa hľadala najlepšia cesta na dosiahnutie optimálneho súladu všetkých zainteresovaných. Horizont3000 podporuje a koordinuje produkciu materiálov, administratívu a manažment projektov. Profesionalita a kvalita sú hlavnými podmienkami úspechu organizácie. Efektívnosť a účinnosť projektov sú garantované prostredníctvom regulárnych vyhodnocovaní a kritickým monitoringom. Kvalitatívne a kvantitatívne opatrenia ako aj empirické údaje sú používané ako indikátory. Transparentnosť ktorú organizácia ponúka nielen pre donorov, partnerské organizácie ale taktiež pre verejnosť, zohráva významnú úlohu v úspešnej stratégii. Politika Horizont3000 je orientovaná na odpovede rozvojových otázok, zatiaľ čo rovnakú úlohu má aj udržiavanie projektov, efektívnosť ich nákladov a použitia finančných prostriedkov. Garanciou uskutočnenia sociálnych a ekologických aktivít, Horizont3000 má záujem prispievať k udržiavaniu mieru a budovaniu demokracie. Stály dialóg a výmena názorov s občianskymi organizáciami a tými, ktorí majú právomoc

rozhodovať v cieľových krajinách, spoločný rešpekt, spolupracujúca pracovná klíma, zdieľajúci prístup a záujem o vzájomné vzdelávanie je samozrejmosťou pre chod organizácie. Iba zaistením týchto podmienok, Horizont3000 môže naplno odpovedať požiadavkám a potrebám cieľových skupín. Organizácia prideľuje technicky kvalifikovaných a kompetentných ľudí v sociálnej oblasti do viacerých projektov a programov a poskytuje im nielen špecifické školenie na konkrétny projekt, ale aj medzikultúrnu prípravu.

5.4. Dôležitosť Horizont3000 v súčasnej rozvojovej politike

Horizont3000, ako súkromná nezávislá asociácia, je rakúska mimovládna organizácia pre rozvojovú kooperáciu. Vymenovaná základnými organizáciami Katolíckej rozvojovej spolupráce sa špecializujú na začleňovanie a monitorovanie projektov a umiestňovanie miestnych a lokálnych expertov. Všetci ľudia majú právo na rovnaké a slušné životné podmienky a sebaurčenie, bez rozdielu kultúry, pohlavia alebo vierovyznania. Podľa kresťanskej vízie ľudskosti, organizácia podporuje ľudí v ich úsilí o:

- slobodu od akéhokoľvek útlaku
- uspokojenie základných potrieb
- znalosť dôstojnosti a zámerov /cieľov/ v živote
- schopnosť a príležitosť organizovať život jednotlivca a zúčastňovať sa na rozhodovaní v spoločnosti

Horizont3000 politika je byť schopný odpovedať na rozvojové otázky. Garantovaním sociálneho a ekologického smerovania aktivít sa usiluje prispievať a udržiavať mier a budovanie demokracie. Rešpektovanie a partnerstvo, dôležité podmienky pre dosiahnutie už spomenutých cieľov, je stály dialóg a výmena s občianskymi organizáciami a hlavnými aktérmi v rozhodovaní v cieľových krajinách, vzájomný rešpekt, spolupráca a spoločný záujem o vzdelávanie. Dobrovoľníci sú vysielaní na dlhodobú dobrovoľnícku službu, na 2 roky pôsobenia v hosťujúcej krajine. Predtým však majú zabezpečené 3 mesačné školenia a tréningy, aby boli dostatočne pripravení na pôsobenie v rozvojovej krajine. Tieto školenia sú koncipované tak, aby dobrovoľníci boli dostatočne informovaní o všetkých aspektoch ich pôsobenia. Vysielanie dobrovoľníkov bez praktických skúseností sa realizuje na kratšie časové obdobie – 3 mesiace. Potom aj príprava je adekvátne skrátená. Veková hranica pre dobrovoľníkov je od 22 do 40 rokov.

5.5. Financovanie a administratíva: Horizont3000 používa dva spôsoby financovania: - záväzok jej partnerov, čo dáva záruku stálemu zdroju a tak isto aj flexibilnému modelu financovania. Organizácia je financovaná hlavne príspevkami od štátu, Európskej Únie a členských inštitúcií. Príspevky z Cirkevných a kresťanských organizácií tvoria asi 30%. Horizont3000 sa zúčastňuje aj na národných a medzinárodných tendroch. Zásada je, aby sa udržiavali prevádzkové náklady čo najnižšie, aby sa mohol udržiavať štandard vysokej kvality. Horizont3000 financuje svoje projekty a programy prostredníctvom verejných a tiež aj súkromných zdrojov a používa navyše aj: - kombinovanú finančnú stratégiu. Organizácia sa snaží aj napriek vysokým kvalitatívnym štandardom udržať náklady na projektovú administratívu nízke, tak aby nepresahovali 10% celkových ročných výdavkov.

KANADA

6. Canadian Executive Service Organization (CESO)

CESO je nezisková organizácia založená v roku 1967 a podporovaná vládou, korporáciami a jednotlivcami. CESO pomáha pri rozvíjaní podnikania klientov, pri zlepšovaní miestnej

ekonomiky a rozvoji vládnych agentúr prostredníctvom špecialistov-dobrovoľníkov, ktorí sú určení aby zdieľali svoje schopnosti a skúsenosti ku skvalitneniu života pre ľudí doma a vonku. Základom CESO je register *Dobrovoľných Poradcov* – (Volunteer Advisers VAs), kanadskí muži a ženy, ktorí venujú svoj čas, talent a skúsenosti k pomoci ostatným. Je to databáza približne 3400 osôb vo výslužbe alebo čiastočne zamestnaných jednotlivcoch s technickými a manažérskymi znalosťami. Riadená volenou 14-člennou správnu radou, organizácia CESO má tri pridružené organizácie: *CESO pôvodné domáce služby*, *CESO medzinárodné služby*, a *novozaložený program CESO Doma*.

6.1. CESO pôvodné domáce služby: začal ponúkať služby svojich dobrovoľných poradcov (VAs) pôvodným obyvateľom Kanady v 1969. Od tej doby, organizácia CESO spolupracovala s viac než 22,000 pôvodnými klientmi-partnermi, skupinami a kmeňovými výbormi, komunitami, ženskými a mládežníckimi skupinami od pobrežia k pobrežiu. *Úlohou* je napomáhať pôvodným kanadským komunitám a firmám dosahovať rast a väčšiu hospodársku sebestačnosť. CESO – pôvodné domáce služby sú podporované financovaním výborom pre indiánskych a severských záležitosti Kanady (INAC).

Na podporu pôvodného obyvateľstva pri dosiahnutí sebestačnosti a sebaurčenia, úlohy sú:

- preniesť schopnosti a vedomosti
- najlepšie zužitkovať skúsenosti a odborné znalosti dobrovoľných poradcov CESO (VA's)
- vytvárať potrebné výrobky a služby
- zhromaždiť a šíriť čo najlepšie poznatky z praxe
- poskytnúť dostupné a efektívne služby

Služby poskytnuté cez CESO – pôvodné domáce služby pozostávajú zo štyroch hlavných častí:

1. Podporné služby pre firmy: Práca s podnikateľmi, organizáciami a spoločnosťami v oblastiach marketingu/realizovateľnosti projektu, obchodných plánov, majetkov a zdrojov, financovanie atď.
2. Všeobecná správa/organizačné zdokonalenie: Práca s komunitami, organizáciami, firmami atď. vo vzťahu k finančným a účtovným systémom, auditu, rozvoju ľudských zdrojov, ku kontrole kvality výroby atď.
3. Ekonomický rozvoj spoločnosti, plánovanie a riadenie zdrojov: Práca so spoločnosťami v oblasti umiestnenia, plánovanie spoločnosti, územné plánovanie atď.
4. Semináre - Riadenie pre vedúcich pracovníkov: Práca so skupinami na pokročilej úrovni, spoločnosťami, Zbory riaditeľov atď. v oblasti konfliktných rozhodnutí, úloh a zodpovednosti, komunikácie, atď.

6.2. CESO - medzinárodné služby: program je aktuálne funguje v 9. krajinách Afriky, Ázie, strednej Ameriky a Karibiku a v 6. nových trhových ekonomikách bývalého Sovietskeho zväzu. Spočiatku v r.1967, CESO dokončila tisíce projektov rozšírených po celom svete. Účelom je skvalitniť život ostatným. Hlavný cieľ je rozvinúť schopnosti ľudí v rozvojových krajinách a vytvárajúcich sa trhových ekonomikách, riadiť a produkovať tovary a služby vo verejnom aj súkromnom sektore.

CESO - medzinárodné služby je v čele s viceprezidentom, ktorý vedie vysoko profesionálny a talentovaný tím.

CESO - medzinárodné služby je zapojené do niekoľkých rozličných programov:

- **Pobočka partnerstva-** CESO medzinárodné služby tím pracoval s **Kanadskou**

agentúrou medzinárodného rozvoja(CIDA) (Canadian International Development Agency) počas viac než troch desaťročí. Zakladateľ CESO, *Maurice Strong*, bol potom generálny riaditeľ vonkajšej pomoci v predchodcovi CIDA, v Úrade vonkajších vecí. Od r. 1967, hlavný zdroj finančných prostriedkov pre CESO medzinárodné služby v rozvojových krajinách bol program vysielania dobrovoľníkov kanadskej pobočky pre spoluprácu.

- **Stredná a východná Európa:** Od r. 1990, krajiny v strednej a východnej Európe a predošlého Sovietskeho zväzu žiadali CESO - medzinárodné služby o pomoc pri štúdiu ako uspieť v slobodnej trhovej ekonomike. CESO poradcovia dokončili viac než 3,000 úloh v Arménsku, Azerbajdžane, Bulharsku, Estónsku, Českej republike, Gruzínsku, Maďarsku, Kazachstane, Kirgistane, Lotyšsku, Litve, Moldavsku, Poľsku, Rumunsku, Rusku, Slovensku a Ukrajine. Tisíce ľudí bolo vyškolených a CESO pomohlo podporiť stovky malých firiem.
- **Bilaterálne projekty:** Bilaterálny projekt CESO je kontrakt medzi kanadskou agentúrou medzinárodného rozvoja (CIDA) a CESO v ktorom CIDA definuje ciele projektu a CESO ich realizuje. Bilaterálny projekt vymedzí krajinu, sektorové zameranie, trvanie a dôrazy k predpokladaným dlhoročným výsledkom.

6.3. CESO doma: Cieľ tohoto programu je podporovať riadenie spoločnosti, pre udržateľný rozvoj v Kanade, ktorý stavia na sile, aktívach a hodnotách spoločnosti. Nasledovné zásady vedú k ucelenému a efektívnemu výkonu CESO - doma.

- projekty podporujú udržateľný rozvoj
- projekt sú komunitou iniciované, riadené a vlastnené
- CESO spolupracuje s inými organizáciami spojenými s komunitou
- CESO môže byť spojené s projektmi na niekoľko rokov
- CESO nekonkuruje súkromnému sektoru
- Projekty zachovávajú environmentálnu udržateľnosť, rovnosť pohlavia, a etické princípy.

CESO - doma poskytuje najvyššiu úroveň podpory spoločnostiam hľadajúcim dlhodobý hospodársky a s tým súvisiaci spoločenský rozvoj, spolu so zlepšeniami v ich organizačných kapacitách. V priebehu pilotnej periódy, program bol zameraný na Atlantickú oblasť a Quebec. **Typy služieb:**

Podpora doplnenia ľudských zdrojov: pomoc pre organizácie nezárobkového a verejného sektora rozvinúť ich riadiace schopnosti zameraním sa na interné organizačné potreby ako rozvoj ľudských zdrojov, schopnosti riadenia, vedenie projektu, informačné systémy, marketing, finančný manažment, uchovávanie záznamov zvyšovanie fondov za účelom efektívnejšie dosiahnuť stanovené ciele a vykonávať zverené právomoci.

Poradenstvo: podpora poradenstva pre malé podniky, mladých podnikateľov, členov malých domácich obchodných asociácií. Projekty sa týkajú takých aspektov ako je založenie nového podniku a vedenie manažmentu, ako je obchodné plánovanie, vedenie projektu, vývoj produktu, marketing a odborný know-how.

7. Canadian University Services overseas (CUSO)

CUSO je medzinárodná rozvojová organizácia založená v Kanade a je jednou z popredných dobrovoľníckych vysielajúcich organizácií z krajiny. Organizácia pracuje s partnerskými skupinami a jednotlivcami, ktorí podporujú rovnoprávnosť a slobodu, bezpečné kultúry a komunity a chcú ochraňovať prostredie. V organizácii CUSO nazývajú svojich

medzinárodných dobrovoľníkov „cooperants“, pretože veria, že naozajstná zmena spoločnosti znamená spoluprácu medzi rovnomernými partnermi.

7.1.Činnosť organizácie

Od roku 1961 CUSO získalo a skutočne vyslalo viac ako 13.000 „cooperants“ na medzinárodné dobrovoľnícke umiestnenia. Stále viac ako 200 kanadčanov vykonáva dobrovoľnícku službu ako CUSO „cooperatni“ v komunitách a mestách Afriky, Ázie, Pacifiku, Latinskej Ameriky a Karibiku. Organizácia CUSO bola pôvodne známa ako „Canadian University Services Overseas“, pretože v roku 1961, organizácia bola univerzitne založená a všeobecne získavala svojich medzinárodných dobrovoľníkov z univerzít. Avšak do osemdesiatych rokov, väčšina CUSO „cooperantov“ boli nie univerzitní absolventi, ale profesionáli so skúsenosťami z rôznych oblastí. CUSO preto zo svojho názvu vyhodila univerzitné pričlenenie a od roku 1981 je známa jednoducho ako „CUSO“.

7.2.Predmet pôsobenia

Počas doterajších rokov pôsobenia, CUSO sa vypracovala z umiestňovacej agentúry na rozvojovú agentúru aktívnu a zúčastňujúcu sa spolupráce v sieti v otázkach spravodlivosti spoločnosti po celom svete. Vzťah organizácie CUSO s medzinárodnými partnermi sa tak isto zmenil, zo vzťahu „darca - príjemca“ do vzťahu partnerstva, tímovej spolupráce a koalície založené na solidarite. Počas doterajšieho pôsobenia, CUSO budovala regionálne a globálne siete s partnerskými organizáciami v južných komunitách a Kanade, aby uľahčovala a podporovala umiestnenia svojich „cooperantov“. Organizácia verí, že dlhodobé udržiavateľné riešenia proti porušovaniu ľudských práv, chudobe a rasizmu môžu byť dosiahnuté prostredníctvom globálnej kooperácie a stratégia programov hľadá možnosti na posilnenie ohrozených skupín ako sú ženy, mládež a ľudia v núdzi.

Program „cooperantov“ je orientovaný princípmi lokálnych vlastníkov a silných partnerstiev. Cooperanti sú väčšinou získavaní v Kanade a umiestnení partnermi CUSO v južných krajinách, ale niektorí sú získavaní aj na národnej úrovni.

CUSO je riadené medzinárodnou Správnou radou a má viac ako 100 zamestnancov a 24 kancelárií.

IV. ODPORÚČANIA pre

1. Mimovládne organizácie

- spracovanie alebo vytvorenie spoločného systému vysielania dobrovoľníkov, je to náročný proces a spolupráca viacerých organizácií by proces v určitých fázach zjednodušila. Napríklad vytvorenie miesta „Programového koordinátora“, ktorý by po výbere dobrovoľníkov jednotlivými mimovládnymi organizáciami zabezpečoval ich školenie. To znamená, že by sa znížili náklady na školenia ktoré by inak boli vykonávané jednotlivými organizáciami, takže jedno školenie by postačovalo pre všetkých dobrovoľníkov zúčastňujúcich sa vysielacieho programu.
- vytvorenie spolupráce s Platformou mimovládnych rozvojových organizácií v príprave a v realizácii projektov.

- postup vytvorenia siete /network/ je najefektívnejší z hľadiska splnenia kvalitatívnych kritérií. Operácie siete musia mať dlhodobý charakter aby sa zabezpečila kontinuita a akumulácia skúseností.
- v procese získavania nových účastníkov programu je dôležitá prítomnosť bývalých dobrovoľníkov, kedy mladí ľudia ktorí sa už vrátili späť do svojej vysielajúcej krajiny sa delia o svoje skúsenosti a zážitky a viac alebo menej hrajú pozitívnu úlohu pre ostatných v komunite v ktorej žijú.
- výmena dobrovoľníkov umožňuje vytváraniu nových medzinárodných partnerstiev, čo môže viesť k vzniku nových nápadov, projektov a nových pracovných vzťahov.

2. Ministerstvo zahraničných vecí SR - Slovak Aid

- organizácie, ktoré podávajú projekty na získanie finančného príspevku od Slovenskej rozvojovej spolupráce ODA v dobrovoľníckej oblasti sú dlhodobého charakteru, projekt celkovo je určený na viac rokov. Aj keď sa jednotlivci – dobrovoľníci menia, celkovo je to dlhodobý proces pomoci rozvojovým krajinám, nie jednorazový. Zjednodušenie pre organizácie by bola zmena systému podávania dobrovoľníckych projektov, aby nemuseli žiadať o finančný príspevok každý rok, prakticky na tú istú činnosť, ale aby sa vyčlenil rozpočet na viac rokov. Predmet činnosti konkrétneho dobrovoľníka ostane rovnaký, ale zjednodušila by sa týmto či už administratívna náročnosť, ale tak isto aj lepšie využitie času, kedy by sa viac priestoru venovalo vykonávaniu konkrétnych projektov. Tak isto zmena by mohla nastať aj v postupe pri posudzovaní projektov s vysielaním dobrovoľníkov do rozvojových krajín
- úloha, ktorú mimovládne organizácie zohrávajú vo vytváraní a implementovaní dobrovoľníckych výmenných programov musia byť podporované a uznávané. Inštitúcie ako Slovak Aid by mali uľahčiť ich prácu nezaťažovaním zbytočnou administratívou, ale umožniť väčšiu autonómiu pre organizácie.
- vysielanie dobrovoľníkov do rozvojových krajín, hlavne do Afriky nie je lacné. Celý proces od výberu, prípravy a konkrétneho vysielania dobrovoľníka je dlhodobý a nákladný. Existujú však názory z viacerých strán, že náklady sú príliš vysoké ak samotný dobrovoľník vycestuje len na 3 mesiace. Ale je dôležité si uvedomiť, že prínos je na oboch stranách. Na strane hostujúcej krajiny, kde sa činnosť vykonáva, ale tak isto aj na strane Slovenska. Aj keď sa tento nedá vyčíslieť presnou sumou, prínos je hlavne v skúsenostiach a obohatení dobrovoľníkov, ktorí vykonávajú dobrovoľnícku činnosť v rozvojových krajinách. Postupné vytvorenie siete odborníkov na Slovensku ktorí majú aj praktické skúsenosti s takouto prácou a ktorí následne môžu pôsobiť v organizáciách a inštitúciách pracujúcich v tejto oblasti. Jednotlivci vracajúci sa z rozvojovej krajiny majú bohaté skúsenosti a práve tieto môžu uplatniť v činnosti ale už na Slovensku. Nedá sa to vyčíslieť peniazmi, je to nezhmotnený prospech, ale hodnotovo vysoko obohacuje spoločnosť a kultúru v ktorej žijeme.
- zvyšuje sa aj renomé Slovenska ako prispievateľa k zlepšeniu životnej úrovne obyvateľov rozvojových krajín a jeho zviditeľňovanie v svetovom meradle.
- strategický prínos vybudovania siete odborníkov v SR.
- zameranie a upriamenie rozvojovej spolupráce na najchudobnejšie krajiny. To znamená, že posilnenie a vytváranie programov nielen do tých chudobných, ale sústrediť sa na programy vysielajúce dobrovoľníkov do tých najchudobnejších krajín ako je Afrika. Tam je potrebná najviac práca hlavne dobrovoľníkov, ľudskej sily, ktorí spoločne v spolupráci s ľuďmi z inej krajiny môžu veľkou mierou prispieť k budovaniu a zlepšeniu životnej úrovne.
- umožniť čo najširšiemu počtu mladých ľudí zúčastniť sa takýchto projektov, ale tak isto aj organizáciám, ktoré by vykonávali celý proces zabezpečovania realizácie

projektu – nové organizácie musia byť adekvátne pripravené a musia považovať výmenu dobrovoľníkov vo svojom predmete činnosti ako stratégiu do budúcnosti. Nemôže to byť jednorazová záležitosť.

- lepšie zabezpečenie publicity a pozornosti médií pre výsledky tejto práce, aby sa mohla zvýšiť podpora aj u politikov.

V. ZHRNUTIE:

1. Pozitívne príklady

1. *Česká republika* - vytvorenie Zákona o dobrovoľníctve v Českej republike bol dôležitým podporným krokom hlavne z finančného a sociálneho hľadiska. Zabezpečuje finančnú podporu a sociálnu ochranu pre dobrovoľníkov a organizácie, na ktorých s vzťahuje znenie zákona. Mnoho mimovládnych organizácií by si nemohla dovoliť byť zúčastnená dobrovoľníckeho programu, nakoľko disponujú len s minimálnymi finančnými zdrojmi.
- časové obdobie výkonu dobrovoľníckej služby je považované rovnoprávne ako obdobie zamestnanosti za účelom účasti na schéme podpory v nezamestnanosti /zdravotné poistenie je uhrádzané štátom a príjem dobrovoľníka na rozvoj a zabezpečenie aktivít nepodlieha zdaneniu /.
2. *Spojené kráľovstvo* - je jednou z mála krajín v Európe, ktorá udeľuje „dobrovoľnícke víza“ pre dobrovoľníkov prichádzajúcich zo zahraničia. Táto skutočnosť napomáha a hlavne urýchľuje administratívne zabezpečovanie pre dobrovoľníkov, pretože majú presne definovaný status a úrady sa riadia podľa predpísaných postupov a tým sa vyhne zbytočnou stratou času
3. *Švédsko* – dobrovoľníci prichádzajúci zo zahraničia z Európskej Únie po vyplnení príslušného formulára majú zaručenú zdravotnícku starostlivosť, akú dostávajú občania Švédska.
4. *Holandsko* – príjem dobrovoľníkov je tiež zdanený, ale suma príjmu je podstatne vyššia, je to až €700 na rok. A navyše suma prekračujúca túto hodnotu výdavkov, /náklady na telefón, známky, cestovné atď./ je všeobecne považovaná ako nezdaniteľná čiastka.
5. *Taliansko* – Taliansko má špeciálne Zákon o rozvoji a spolupráci v dobrovoľníctve, ktorým sa talianska vláda snaží organizovať a koordinovať dobrovoľnícku službu v krajinách tretieho sveta. Základom tohto zákona je spolupráca s MVO, ktoré získajú akreditáciu z Ministerstva zahraničných vecí a podieľajú sa na projektoch výmeny dobrovoľníkov do rozvojových krajín. MZV sa zároveň snaží aktívne podieľať aj na príprave dobrovoľníkov a pomáha pri príprave školení a tréningov.
6. *Maďarsko* - vytvorenie Národného dobrovoľníckeho centra, ktoré začalo svoju prevádzku v septembri 2003 je významným krokom vpred na podporu dobrovoľníctva. Toto centrum poskytuje poradenstvo, školenia a podporu pre organizácie, zaoberajúce sa koordinovaním dobrovoľníctva, ale má za úlohu spolupracovať s vládou na vytvorení podporného legislatívneho prostredia.

2. Negatívne príklady

1. *Švédsko* - neexistujú žiadne pravidlá v otázke zdanenia v súvislosti s dobrovoľníkmi. Ak je ročný príjem dobrovoľníkov väčší ako €170, potom podlieha zdaneniu. Daňové úrady samostatne rozhodujú o daňovej povinnosti dobrovoľníkov

a miestne úrady rozhodujú o každom prípade jednotlivo. „Osob“, ktorý majú dobrovoľníci pri výkone dobrovoľníckej činnosti by nemal byť klasifikovaný z finančného hľadiska a samotná činnosť má svoj špecifický charakter, takže by nemala byť klasifikovaná ako regulárne zamestnanie.

2. *Česká republika* - aj napriek tomu, že akreditovaná organizácia má oprávnenie prijímať finančnú dotáciu na krytie zdravotného a úrazového poistenia, problémy po prijatí zákona sa vyskytli v komunikácii so zdravotnými poisťovňami, ktoré ešte nemajú kolónku vo svojich tabuľkách pre status dobrovoľníka. Táto nezhoda so zákonom sa pomenovala až po praktickom zavedení Zákona o dobrovoľníctve.
3. *Poľsko* - existuje Zákon o verejnoprospešnej činnosti a dobrovoľníctve, ale nie je v ňom upravená legislatíva týkajúca sa zdanenia poplatkov, ktoré dostávajú dobrovoľníci. Toto rozhodnutie je na Ministrovi financií. Ďalší nedostatok v legislatíve je, že nie je daná povinnosť pre organizácie zabezpečiť sociálne výhody pre dobrovoľníkov. Vtedy dobrovoľníci, ktorí nevykonávajú dobrovoľnícku činnosť cez Európsku dobrovoľnícku službu, kedy je vreckové, ubytovanie a strava hradené z grantu Európskej komisie, sú nepriamo znevýhodnení.
4. *Holandsko* - získanie Pracovného povolenia a Povolenia k pobytu pre dobrovoľníkov, ktorí chcú v krajine pôsobiť viac ako 30 dní. Proces získania Povolenia k pobytu môže trvať až 6 mesiacov a získanie Pracovného povolenia dokonca až 1 rok. Úrady navyše vyžadujú od organizácie potvrdenie, že nenašli vhodného zamestnanca z občanov EÚ.

Skratky

ASSP	Asociácia supervízorov a a sociálnych poradcov
AVSO	Association of voluntary service Organisations (Asociácia dobrovoľníckych organizácií)
CESO	Canadian Executive Service Organisation
CIDA	Canadian international development agency
CONCORD	European confederation for relief and development
CUSO	Canadian university services overseas
DfID	Department for International Development (Oddelenie pre medzinárodný rozvoj)
EEA	European economic area
eRko	Hnutie kresťanských spoločenstiev detí
IAVE	International association for volunteer effort
JEV	Jezuitský dobrovoľníci
MDGs	Millennium development goals (Miléniové rozvojové ciele)
MVO	Mimovládna organizácia (NGO – Non governmental organisation)
NCDO	The Dutch national commission for international co-operation and sustainable development
NCV	National centre for volunteering
NGO VOICE	Voluntary organisations in co-operation in emergencies
OECD	Organisation for economic co-operation and development
OCHA	United nations office for the co-ordination of humanitarian affairs
OSN	Organizácia spojených národov
PMVRO	Platforma mimovládnych rozvojových organizácií (Slovak NGDO Platform)
SCI	Service civil international
SIDA	Swedish international development Cooperation
SKCH	Slovenská katolícka charita
UNDP	United nations development programme
UNHCR	United nations children's fund
UNV	United Nations volunteers (Dobrovoľníci Spojených národov)
VSO	Voluntary service overseas (Dobrovoľnícka služba v zahraničí)
WFP	World food porogam
YAP	Youth action for peace

Zdroje informácií:

Adam Novák	CIDA-ODACE
Anita Bister	Trialog
Andrea Dehmel	Evangelische Freiwilligendienste für junge
David Williamson	Time for God
Elisabeth van der Steenhoven	NCDO – The Dutch national commission for international co-operation and sustainable development
Guenter Kligenbrunner	Horizont3000
Howard Mollet	BOND – British overseas NGOs for development
Jean-Luc Pradels	Anée Diaconale
Jiří Sibrt	Servitus
John Stringham	Diakonisches Werk Pfalz
Juraj Barát	Slovenská katolícka charita
Madeleine Hines	BOND - British overseas NGOs for development
Mária Miniariková	Jezuitský dobrovoľníci
Marián Čaučík	eRko Hnutie kresťanských spoločenstiev detí
Mária Čalfová	Platforma mimovládnych rozvojových informácií
Melanie Zach	

www.volunteering.org.uk

www.ivr.org.uk

www.vso.org.uk

www.vsi-isbc.ca

www.avso.org

www.inexsda.cz

www.inex.sk

www.dobrovolnik.cz

www.bond2.org.uk

www.cuso.org

www.ceso.org

www.iuventa.sk

www.edyn.org

www.horizont3000.at

www.concordeurope.org

www.ngovoice.org

Dobrovoľníctvo na Slovensku, alebo „Čo si počítať s dobrovoľníkom - Eva Mydlíková a kolektív

The Russell Commission on youth action and engagement – Consultation document – Russel Commission

Medzinárodné dobrovoľnícké projekty - INEX_SDA

Príloha Legislatívny zámer Zákonníka neziskového práva - Efekt Špeciál